

2. KNIHA
LETOPISŮ

TOTIŽ PARALIPOMENON

LETOPIS ŠALOMOUNŮV

Nový král

Davidův syn Šalomoun se pevně chopil královské vlády. Hospodin, jeho Bůh, byl s ním a obdařil jej velkolepou mocí. Šalomoun sezval celý Izrael, velitele tisíců a stovek, soudce i všechny vznešené vůdce izraelských otcovských rodů. Celé to shromáždění se s Šalomounem ubíralo na výsost do Gibeonu, neboť tam stál Boží Stan setkávání, který Hospodinův služebník Mojžíš zhotovil na poušti. (David sice nechal Boží truhlu přenést z Kiriat-jearimu do Jeruzaléma, kde pro ni připravil stan, ale bronzový oltář, který zhotovil Becaleel, syn Uriho, syna Hurova, dosud stál před Příbytkem). Šalomoun tam s celým shromážděním hledal Hospodina a na tom bronzovém oltáři u Stanu setkávání obětoval před Hospodinem na tisíc zápalných obětí.

Té noci se Šalomounovi zjevil Bůh a řekl mu: „Žádej mě o cokoli, a dám ti to.“ Šalomoun Bohu odpověděl: „Prokázal jsi mému otci Davidovi velikou přízeň a mne jsi učinil králem po něm. Nuže, Hospodine Bože, kéž se potvrdí slovo, které jsi dal mému otci Davidovi. Vždyť jsi mne učinil králem lidu početného jako zemský prach. Dej mi tedy moudrost a poznání, abych dovedl vycházet i přicházet v čele tohoto lidu. Vždyť kdo by dokázal spravovat tento tvůj nesmírný lid?“

Bůh Šalomounovi odpověděl: „Protože jsi chtěl právě toto – nežádal jsi poklady, slávu ani smrt svých nepřátel, ba ani dlouhý život sis nežádal, ale chtěl jsi moudrost a poznání, abys dokázal spravovat můj lid, nad nímž jsem tě učinil králem – proto tu moudrost i poznání dostaneš. K tomu ti přidám bohatství, poklady a slávu, takže ti nebude rovného mezi králi v minulosti ani v budoucnu.“

Šalomoun se pak od Stanu setkávání na gibeonské výsosti odebral do Jeruzaléma a kraloval nad Izraelem. Šalomoun nashromáždil vozy i koně, takže měl 1 400 vozů a 12 000 koní, které umístil do vozových měst i k sobě do Jeruzaléma. Za jeho vlády bylo v Jeruzalémě stříbra i zlata jako kamení a cedrů jako planých fíků v podhůří. Koně si král nechával dovážet z Egypta a Kilikie. Královští obchodníci je v Kilikii nakupovali za dohodnuté ceny. Vozy dováželi z Egypta za 600 šekelů

stříbra a koně za 150 šekelů. Také je vyváželi dál pro všechny chetejské a aramejské krále.

Příprava chrámu

1 **2** Šalomoun se rozhodl postavit Dům pro Hospodinovo jméno a krá-
2 lovský palác pro sebe. Povolal 70 000 mužů do hor jako nosiče
a 80 000 mužů jako lamače kamene. Dozíralo na ně 3 600 předáků.
3 Šalomoun pak poslal zprávu týrskému králi Chíramovi:

4 „Kdysi jsi posílal mému otci Davidovi cedrové dřevo, když
si stavěl svůj palác. Nuže, já stavím Dům pro jméno Hospo-
dina, svého Boha. Chci jej zasvětit k pálení vonného kadidla
před jeho tváří, k ustavičnému předkládání chlebů a k zápal-
ným obětem ráno i večer, o sobotách a novoluních a při slav-
nostech Hospodina, našeho Boha, jak bylo Izraeli navěky
5 uloženo. Dům, který chci postavit, má být veliký, neboť náš
Bůh je veliký nade všechny bohy.

6 Kdo by však dokázal postavit dům Tomu, jehož nemohou
obsáhnout nebesa, ba ani nebesa nebes? A kdo jsem já, abych
mu směl stavět dům, byť jen pro pálení kadidla před jeho
7 tváří? Proto mi prosím pošli dovedného muže, který by uměl
pracovat se zlatem, stříbrem, bronzem a železem, se šarla-
tem, karmínem a modří, a uměl také vyřezávat rytiny. Při-
pojí se k mým umělcům v Judsku a v Jeruzalémě, které
shromáždil už můj otec David.

8 Pošli prosím také cedrové, cypřišové a santálové dřevo
z Libanonu. Vždyť vím, jak tvoji služebníci v Libanonu
dovedou kácet dřevo. Tvým služebníkům budou zajisté
9 pomáhat mí služebníci, aby mi připravili dostatek dřeva,
neboť dům, který chci stavět, má být veliký a podivuhodný.
10 Tvým dřevorubcům dodám 20 000 korů drcené pšenice,^a
20 000 korů ječmene, 20 000 batů vína^b a 20 000 batů oleje.“

11 Týrský král Chíram odpověděl dopisem, ve kterém Šalo-
mounovi vzkázal:

„Hospodin jistě miluje svůj lid, když jim dal krále, jako
jsi ty.“

Dopis dále pokračoval:

12

„Požehnán buď Hospodin, Bůh Izraele, který učinil nebesa i zem a který dal králi Davidovi syna tak moudrého, znalého, rozumného a rozvážného, který jistě vybuduje Dům Hospodinův i královský palác.

Posílám ti nesmírně zručného a zkušeného člověka, Churam-abiho, syna jedné ženy z pokolení Dan. Jeho otec byl z Týru. Dovede pracovat se zlatem, stříbrem, bronzem i železem, s kamením i dřevem, se šarlatem, modří, kmentem i karmínem. Umí také vyrývat všemožné řezby a uskutečnit jakýkoli návrh. Ten se připojí ke tvým umělcům a k umělcům mého pána, tvého otce Davida.

13

14

Nuže, nechť můj pán pošle svým služebníkům pšenici a ječmen, olej a víno, jak řekl. My pokácíme v Libanonu tolik stromů, kolik jen budeš potřebovat. Uděláme z nich vory a pošleme ti je po moři do Jafy, odkud je budeš moci dopravit do Jeruzaléma.“

15

16

Šalomoun také nechal v izraelské zemi sečíst všechny cizince mužského pohlaví, tak jako předtím jeho otec David.^c Bylo jich napočítáno 153 600. Z nich určil 70 000 za nosiče, 80 000 za lamače kamene v horách a 3 600 za předáky, aby dohlíželi nad dělníky.

17

18

Stavba chrámu

3 Šalomoun pak v Jeruzalémě začal stavět Hospodinův dům na hoře Moria, kde se Hospodin ukázal jeho otci Davidovi – na místě, které David připravil, na mlatu Aravny Jebusejského.^d Stavbu zahájil druhého dne druhého měsíce čtvrtého roku své vlády.

1

2

Základy, které Šalomoun položil pro Hospodinův dům, měřily 60 loktů na délku a 20 loktů na šířku (měřeno podle staré míry). Před chrámovou lodí bylo přes celou šířku 20 loktů kryté sloupoví, 20 loktů vysoké. Vnitřek pokryl čistým zlatem. Chrámovou loď obložil cypřišovým dřevem, pokryl ryzím zlatem a povrch ozdobil palmami a řetízky. Dům ozdobil drahokamy a ke zlacení použil parvaimské zlato. Zlatem potáhl trámy, prahy, stěny i dveře Domu a na stěnách vyřezal cheruby.

3

4

5

6

7

8 Přes celou šířku Domu postavil místnost pro nejsvětější svatyni,
 20 loktů na délku a 20 loktů na šířku. Potáhl ji šesti sty talenty^b ryzího
 9 zlata; jen zlato na hřebech vážilo padesát šekelů.^c Zlatem potáhl i stro-
 10 py. Do místnosti nejsvětější svatyně zhotovil dva odlévané cheruby a i je
 11 pokryl zlatem. Křídla cherubů měřila na délku celkem 20 loktů. První
 12 cherub se jedním pětiloktovým křídlem dotýkal jedné stěny místnosti;
 druhým pětiloktovým křídlem se dotýkal křídla druhého cheruba. Také
 13 druhý cherub se jedním pětiloktovým křídlem dotýkal stěny domu;
 druhým pětiloktovým křídlem se dotýkal křídla protějšího cheruba.
 14 Takto měli cherubové křídla roztažená přes celých 20 loktů, zatímco
 15 stáli na nohou, tvářemi do síně. Zhotovil také kmentovou modro-
 -purpurovo-karmínovou oponu a i na ni dal vyšít cheruby.

15 Před Dům vytvořil dvojici sloupů. Byly od sebe 35 loktů daleko a navr-
 16 chu měly hlavice 5 loktů vysoké. Zhotovil také řetězy podobné těm ve
 svatostánku a umístil je na hlavice sloupů. Na řetězy připevnil po stovce
 17 granátových jablek. Potom sloupy vztyčil před chrámem, jeden napravo,
 druhý nalevo. Ten pravý nazval Jachin, *Opora*, a levý Boáz, *Posila*.

Vybavení chrámu

1 **4** Vyrobil také bronzový oltář 20 loktů dlouhý, 20 loktů široký a 10 loktů
 2 vysoký. Poté odlil kulatou nádrž zvanou Moře. Napříč od okraje po
 3 okraj měřila 10 loktů, na výšku 5 loktů a po obvodu 30 loktů. Pod
 4 okrajem ji po celém obvodu lemovaly dvě řady ozdobných býků
 5 jednolitých s ní. Moře spočívalo na dvanácti býcích: tři byli obráceni
 k severu, tři k západu, tři k jihu a tři k východu. Leželo na nich tak, že
 6 je všechny zezadu přikrývalo. Bylo na dlaň silné a jeho okraje byly
 7 vytvarovány do liliového květu jako okraj poháru. Zcela naplněné mohlo
 8 pojmut až 3 000 batů.^d Vyrobil také deset umyvadel; pět umístil
 napravo, pět nalevo. V nich omývali, co se připravovalo k zápalné
 9 oběti, zatímco v Moři se omývali kněží.

7 Dále vyrobil podle příslušného popisu deset zlatých svícňů a umístil
 8 je do chrámu pět napravo a pět nalevo. Vyrobil také deset stolů a posta-
 vil je do chrámu, pět napravo a pět nalevo. Zlatých mis vyrobil sto.

9 Potom vybudoval Kněžské nádvoří a Velké nádvoří, před nádvořím
 10 postavil vrata a ta okoval bronzem. Moře postavil napravo v jihový-
 11 chodním rohu. Nakonec Churam vyrobil kotlíky, lopatky a mísy. Tak
 završil dílo, které konal pro krále Šalomouna na domě Božím:

dva sloupy, 12
 dvě kulovité hlavice na vrcholech sloupů,
 dvoje mřížování pokrývající obě kulovité hlavice na vrcholech sloupů,
 čtyři sta granátových jablek ke dvěma mřížováním (dvě řady gra- 13
 nátových jablek ke každému mřížování překrývajícímu obě ku-
 lovité hlavice sloupů),
 vyrobil podstavce, 14
 vyrobil umyvadla na podstavce,
 jedno Moře, 15
 dvanáct býků nesoucích Moře,
 kotlíky, lopatky a vidlice. 16

Všechny předměty, které Churam-abi zhotovil králi Šalomounovi pro
 dům Hospodinův, byly z leštěného bronzu. Král je nechal odlévat na 17
 jordánské rovině v jílovité půdě mezi Sukotem a Caretánem. Věho 18
 vybavení, které Šalomoun nechal zhotovit, bylo tolik, že váha bronzu
 ani nebyla nikdy zjištěna.

Šalomoun nechal zhotovit veškeré vybavení pro Dům Boží: 19

zlatý oltář,
 stoly pro chleby předložení,
 svícny s kahánky z ryzího zlata ke svícení před svatostánkem jak 20
 náleží,
 k nim květy, kahany a kleště ze zlata (bylo to nejčistší zlato), 21
 dále kratiknoty, nádobky, naběračky a pánvice z ryzího zlata 22
 a vchod do Domu – vnitřní dveře nejsvětější svatyně i dveře chrá-
 mové lodi – to vše bylo ze zlata.

5 Tak bylo završeno veškeré dílo, které král Šalomoun konal na domě 1
 Hospodinově. Šalomoun pak přinesl zasvěcenou kořist svého otce
 Davida, totiž stříbro, zlato a další předměty, a uložil je do pokladnice
 domu Božího.^a

Zasvěcení chrámu

Tehdy Šalomoun shromáždil do Jeruzaléma všechny starší Izraele 2
 a kmenové náčelníky a vůdce izraelských rodů, aby přenesli Truhlu Hos-
 podinovy smlouvy ze Sionu, z Města Davidova. Všichni izraelští muži 3
 se tedy shromáždili ke králi o svátcích, jež připadají na sedmý měsíc.^b

4,5 Když přišli všichni izraelští starší, levité zvedli Truhlu a vynesli ji i Stan
 6 setkávání se vším jeho posvátným vybavením. Zatímco to kněží a levité
 7 vynášeli, král Šalomoun s celým shromážděním Izraele, jež se k němu
 8 dostavilo před Truhlu, obětoval tolik ovcí, koz a býčků, že nešlo počítat
 9 ani sledovat, kolik toho bylo. Kněží pak vnesli Truhlu Hospodinovy
 10 smlouvy na její místo do chrámového svatostánku, do nejsvětější svatyně
 11 pod křídla cherubů. Cherubové totiž rozprostírali svá křídla nad
 12 Truhlou, takže svrchu přikrývali Truhlu i její tyče. Ty byly tak dlouhé,
 13 že jejich konce čínící od Truhly bylo vidět před svatostánkem. Zvenku
 14 je ovšem vidět nebylo. Jsou tam až dodnes. V Truhle nebylo nic než
 15 dvě desky, které tam uložil Mojžíš na Chorébu, když Hospodin se syny
 Izraele uzavřel smlouvu po jejich odchodu z Egypta.

11 Když potom kněží vycházeli ze svatyně (všichni přítomní kněží bez
 12 ohledu na příslušnost k oddílům se totiž posvětili), levitští zpěváci –
 13 synové Asafovi, Hemanovi i Jedutunovi se svými syny a bratry stáli
 oblečení kmentem východně od oltáře s činely, lyrami a citerami. Sto
 dvacet kněží k tomu troubilo na trubky. Troubili a zpívali tenkrát jedním
 hlasem. Jedním hlasem chválili a oslavovali Hospodina. Jakmile zazněly
 trubky, činely a další nástroje, zpěváci začali hlasitě chválit Hospodina
 písní:

„Je tak dobrý!
 Jeho věrná láska trvá navěky!“^c

14 V tu chvíli ten dům, Dům Hospodinův, naplnil oblak. Kněží se kvůli
 tomu oblaku nemohli postavit ke službě, protože Dům Hospodinův
 naplnila Boží sláva.

1 **6** Tehdy Šalomoun prohlásil:

2 „Zůstávám v mračnu,“ pravil Hospodin,^a
 3 – já však postavil jsem ti Dům vznešený,
 4 místo, kde bydlel bys už navěky!“

3 Potom se král otočil a požehnal celému stojícímu shromáždění Izraele:
 4 „Požehnán buď Hospodin, Bůh Izraele, jenž vlastními ústy mluvil
 5 k mému otci Davidovi a vlastní rukou naplnil, co řekl: ‚Ode dne, kdy
 jsem svůj lid vyvedl ze země egyptské, jsem ze žádného izraelského

kmene nevyvolil město k postavení domu, v němž by zůstávalo mé jméno, ani jsem nevyvolil nikoho, aby se stal vůdcem mého lidu Izraele. Vyvolil jsem však Jeruzalém, aby v něm zůstávalo mé jméno, a vyvolil jsem Davida, aby vedl můj lid Izrael.^b 6

Můj otec David chtěl postavit dům jménu Hospodina, Boha Izraele. Hospodin mu však řekl: „Je dobře, že chceš mému jménu postavit dům. Ten dům však nepostavíš ty, ale tvůj syn, který vzejde ze tvých beder. Ten vystaví dům mému jménu.“ A Hospodin dodržel slovo, které dal. Nastoupil jsem po svém otci Davidovi, usedl jsem na izraelský trůn, jak řekl Hospodin, a postavil jsem Dům jménu Hospodina, Boha Izraele. V něm jsem postavil Truhlu, v níž je Hospodinova smlouva, kterou uzavřel se syny Izraele.“ 7 8 9 10 11

Pak se postavil před Hospodinův oltář a před očima celého izraelského shromáždění vzepjal ruce. (Šalomoun si totiž z bronzu přichystal a doprostřed prostranství umístil plošinu 5 loktů dlouhou, 5 loktů širokou a 3 lokty vysokou, postavil se na ni, před celým izraelským shromážděním poklekl na kolena a vztáhl ruce k nebi.) „Hospodine, Bože Izraele!“ modlil se. „Nahoře na nebi ani dole na zemi není Boha podobného tobě, jenž by zachovával smlouvu a přízeň svým služebníkům, kteří chodí celým srdcem před tebou. Svému služebníkovi Davidovi, mému otci, jsi dodržel svůj slib. Vlastními ústy jsi promluvil a vlastní rukou jsi to, jak vidíme, splnil.“ 12 13 14 15

Nuže, Hospodine, Bože Izraele, dodrž, co jsi slíbil, když jsi svému služebníkovi Davidovi, mému otci, řekl: „Postarám se, aby na izraelském trůnu nikdy nechyběl tvůj potomek, budou-li jen tví synové dbát na svou cestu a žít podle tvého Zákona, jako jsi přede mnou žil ty.“ Nyní tedy, Hospodine, Bože Izraele, nechť se prosím potvrdí slovo, které jsi dal svému služebníkovi Davidovi. 16 17

Což ale opravdu má Bůh přebývat s člověkem na zemi? Nebesa, ba ani nebesa nebes tě nemohou obsáhnout – čím méně tento dům, který jsem postavil! Shlédni však na modlitbu svého služebníka a na jeho prosby, Hospodine, Bože můj; vyslyš toto volání a modlitbu, kterou ti tvůj služebník předkládá. Kéž jsou tvé oči dnem i nocí upřeny k tomuto Domu, k místu, o němž jsi řekl, že tam spočine tvé jméno. Kéž nasloucháš modlitbě, již se tvůj služebník bude modlit směrem k tomuto 18 19 20

21 místu. Kéž vyslyšíš prosby svého služebníka i svého lidu Izraele, kdy-
koli se budou modlit směrem k tomuto místu. Vyslychej z nebes, kde
přebýváš, vyslychej a odpouštěj.

22 Kdyby se někdo provinil proti svému bližnímu a měl by se zapřísáhnout
slibem, kdyby pak přišel a složil přísahu před tvým oltářem v tomto
23 Domě, vyslychej z nebes. Zasáhni a rozsud' své služebníky tak, abys
odplatil viníkovi, co zaslouží za své skutky, a spravedlivého abys ospra-
vedlnil a odplatil mu za jeho spravedlnost.

24 Kdyby tvůj lid Izrael hřešil proti tobě a utrpěl by proto porážku od
svých nepřátel, kdyby se pak ale vrátili k tobě, chválili tvé jméno, modlili
25 se a prosili tě v tomto Domě, vyslychej z nebes. Odpust' hřích svého lidu
Izraele a přiveď je zpět do země, kterou jsi dal jim a jejich otcům.

26 Kdyby hřešili proti tobě a zavřela by se proto nebesa a nebyl déšť,
kdyby se pak ale modlili směrem k tomuto místu, chválili tvé jméno
27 a po svém potrestání se odvrátili od svých hříchů, vyslychej na nebe-
sích. Odpust' svým služebníkům, svému lidu Izraeli, jejich hřích. Vyuč
je správné cestě, kterou mají jít, a sešli déšť na svou zem, kterou jsi dal
svému lidu za dědictví.

28 Kdyby v zemi nastal hlad nebo mor, sněť nebo plíseň, kobylinky nebo
housenky nebo kdyby tvůj lid v zemi až u samých bran utlačoval ne-
29 přítel nebo jakákoli rána či nemoc – kdyby si pak ale kdokoli ze všeho
tvého lidu Izraele připustil, že jde o bolestnou ránu a vzepjal by ruce
30 k tomuto Domu, vyslychej z nebes, kde přebýváš. Odpust' a odplat'
každému jeho skutky, neboť znáš jeho srdce – jen ty sám přece znáš
31 srdce lidí – aby tě měli v úctě a chodili po tvých cestách po všechny
dny svého života v zemi, kterou jsi dal našim otcům.

32 Rovněž kdyby cizinec, ačkoli nepatří k tvému lidu Izraeli, přišel z da-
lekové země kvůli tvému velikému jménu, tvé mocné ruce a vztažené
33 paži – kdyby přišli a modlili se směrem k tomuto domu, i tehdy vysly-
chej z nebes, kde přebýváš. Učiň vše, oč by tě ten cizinec prosil, aby
všechny národy země poznaly tvé jméno a měly tě v úctě tak jako tvůj
lid Izrael a aby věděly, že tvé jméno je vzýváno nad tímto domem, který
jsem postavil.

34 Kdyby tvůj lid vytáhl do války, kamkoli bys je poslal, a modlili by se
k tobě směrem k tomuto městu, jež jsi vyvolil, a k Domu, který jsem

postavil tvému jménu, vyslychej z nebes jejich modlitbu a prosbu a zjednej jim právo. 35

Kdyby zhřešili proti tobě – vždyť není člověka, který by nehřešil – a ty by ses na ně rozhněval a vydal je nepříteli a jejich uchvatitelé by je odvedli jako zajatce do země daleké či blízké, kdyby si to však potom v zemi svého zajetí vzali k srdci, obrátili by se a prosili tě o milost v zemi svých vězňitelů se slovy: ‚Zhřešili jsme, zkazili jsme se, chovali jsme se zle,‘ a kdyby se ve vyhnanství v zemi svých vězňitelů celým srdcem a celou duší obrátili a modlili by se směrem ke své zemi, kterou jsi dal jejich otcům, k městu, které jsi vyvolil, a k Domu, který jsem postavil tvému jménu, vyslychej z nebes, kde přebýváš, jejich modlitbu a jejich prosby. Zjednej jim právo a odpusť svému lidu to, čím proti tobě zhřešili. 36
37
38

Nyní tedy, Bože můj, kéž jsou tvé oči upřeny a tvé uši nakloněny k modlitbě na tomto místě. Nuže, Hospodine Bože, vykroč ke svému spočinutí – ty i Truhla tvé síly! Tví kněží, Hospodine Bože, kéž jsou oblečeni spásou a tví věrní kéž se radují z tvé dobroty. Neodvracej svou tvář, Hospodine Bože, od svého pomazaného. Pamatuj na oddanost svého služebníka Davida! 39
40
41
42

7 Jakmile Šalomoun dokončil tuto modlitbu, z nebe sestoupil oheň a pohltil zápalnou obět i ostatní oběti. Dům naplnila sláva Hospodinova, takže kněží nemohli vstoupit do Hospodinova domu, protože Hospodinův dům byl plný Hospodinovy slávy. Všichni synové Izraele viděli, jak sestupuje oheň. Když spatřili Hospodinovu slávu nad Domem, poklekli na dlažbu tváří k zemi, klaněli se a dobrořečili Hospodinu: 1
2
3

„Je tak dobrý!

Jeho věrná láska trvá navěky!“

Král i všechen lid pak před Hospodinem slavili obětní hody. Král Šalomoun obětoval 22 000 býků a 120 000 ovcí. Takto král a všechen lid zasvětili Boží dům. Kněží stáli na svých místech, naproti nim levité s hudebními nástroji, které k oslavě Hospodina zhotovil král David, a oslavovali Hospodina Davidovou písní: „Jeho věrná láska trvá na věky!“ Kněží troubili naproti levitům před celým nastoupeným Izraelem. Šalomoun tehdy posvětil střed nádvoří před Hospodinovým domem. Tam 4,5
6
7

totiž obětoval zápalnou obět i tuk pokojných obětí, protože bronzový oltář, který Šalomoun zhotovil, nemohl pojmout všechny ty zápalné a moučné oběti a obětní tuk.

8 Šalomoun tehdy slavil sedmidenní slavnost^a a s ním všechen Izrael od
 9 Lebo-chamatu po Egyptský potok, bylo to jedno veliké shromáždění.
 10 Slavnost zahájili osmého dne; sedm dní totiž zasvěcovali oltář a dal-
 ších sedm dní slavili. Třiadvacátého dne sedmého měsíce pak Šalomoun
 lid propustil. Vraceli se domů s veselím a radostí ze všeho dobrodiní,
 které Hospodin prokázal Davidovi, Šalomounovi a svému lidu Izraeli.

11 Tak Šalomoun dokončil Hospodinův dům i královský palác. Vše, co
 chtěl Šalomoun uskutečnit, ať už šlo o Hospodinův dům nebo o jeho
 palác, se zdařilo.

12 Tehdy se Šalomounovi v noci ukázal Hospodin. „Vyslyšel jsem tvou
 13 modlitbu,“ řekl mu. „Vyvolil jsem si toto místo za dům oběti. Může se
 stát, že zavřu nebe, aby nepršelo; že přikážu kobyilkám, aby sežraly zemi;
 14 že sešlu na svůj lid mor. Jestliže se pak můj lid, který se nazývá mým
 jménem, pokoří a bude se modlit, bude hledat mou tvář a odvrátí se
 od svých zlých cest, potom je vyslyším z nebe, odpustím jejich hřích
 15 a uzdravím jejich zem. Ano, mé oči budou otevřené a mé uši nakloněné
 16 k modlitbě z tohoto místa. Nyní jsem tento Dům vyvolil a posvětil,
 aby v něm mé jméno zůstalo navěky. Mé oči i mé srdce tam zůstanou
 17 navždy. Budeš-li žít přede mnou jako tvůj otec David a konat vše, co
 18 jsem ti přikázal, a dodržovat má ustanovení i má pravidla, potvrdím
 trůn tvého království, jak jsem slíbil tvému otci Davidovi: „Izrael nikdy
 nebude bez vlády tvého potomka.“^b

19 Pokud se však odvrátíte a opustíte ustanovení a přikázání, jež jsem
 vám svěčil, ale půjdete sloužit cizím bohům a budete se jim klanět,
 20 potom vás vyrvu ze své země, kterou jsem vám dal, a z tohoto Domu,
 který jsem posvětil pro své jméno. Vyženu Izrael ze své přítomnosti,
 21 takže bude mezi národy za pořekadlo a posměšek. A tento Dům, kdysi
 tak vznešený? Každý, kdo půjde kolem, strne a řekne: „Proč tak Hospo-
 22 din naložil s tou zemí a s tím Domem?“^c A dostanou odpověď: „To proto,
 že opustili Hospodina, Boha svých předků, který je vyvedl z Egypta,
 a přijali cizí bohy, jimž se klaněli a jimž sloužili – to proto na ně uvedl
 všechno to zlo!“

Šalomounovy úspěchy

8 Šalomoun vystavěl dům Hospodinův i královský palác během 1
dvaceti let. Po jejich uplynutí stavěl města, která Šalomounovi dal 2
Chíram, a osídlil je Izraelci. Šalomoun táhl do Chamat-cóby a dobyl ji. 3
Na poušti vystavěl také Tadmor a v Chamatu vybudoval všechna města 4
skladů. Postavil také Horní a Dolní Bet-choron, města opevněná hrad- 5
bami, branami a závorami; dále Baalat a všechna Šalomounova zásobo- 6
vací města, města pro vozy a města pro jízdu; zkrátka cokoli se Šalomounovi
zachtělo, co se mu zlíbilo postavit, ať v Jeruzalémě, v Libanonu anebo
kdekoli v celé své říši.

Všechno obyvatelstvo pozůstalé z Chetejců, Emorejců, Perizejců, Chi- 7
vejců a Jebusejců, kteří nepatřili k Izraeli, totiž jejich potomky, kteří 8
po nich zůstali v zemi a které synové Izraele nedokázali vyhledit, Šalo-
moun podrobil nuceným pracím, a tak otročí dodnes. Syny Izraele 9
ovšem nebral do otroctví, ale jako vojáky, pobočníky, vozataje a jezdce.
Král Šalomoun měl 250 správců, kteří dohlíželi na lid. 10

Přestěhoval také faraonovu dceru z Města Davidova do paláce, který 11
pro ni postavil. Prohlásil totiž: „Má žena nemůže bydlet v domě Davida,
krále izraelského, neboť místa, kam vešla Truhla Hospodinova, jsou
svatá.“

Na Hospodinově oltáři, který postavil před chrámovou předsíní, 12
přinášel Šalomoun Hospodinu zápalné oběti, jak to Mojžíš určil pro 13
ten který den, pro soboty, novoluní nebo pro tři výroční slavnosti –
Svátek nekvašených chlebů, Svátek týdnů a Svátek stánků. Podle po- 14
řádku svého otce Davida ustanovil oddíly kněží, aby sloužili, a levitů,
aby střežili, chválili a přisluhovali kněžím, jak bylo určeno pro každý
den, a také oddíly stráží pro každou bránu, jak to přikázal David, muž 15
Boží.^a Neuchýlili se od králova příkazu pro kněží a levity v ničem, ani 16
ve správě pokladnic.^b Všechno Šalomounovo dílo bylo provedeno, ode
dne položení základů Hospodinova domu až do jeho dokončení. Tak
se završilo budování Hospodinova domu.

Tenkrát se Šalomoun vypravil do Ecjon-geberu a Eilatu na mořském 17
pobřeží v edomské zemi. Chíram mu po svých zkušených námořnících 18

poslal lodě a jeho služebníci se pak spolu s Šalomounovými služebníky vydali do Ofiru. Přivezli odtud 450 talentů zlata,^c které dopravili králi Šalomounovi.

Královna ze Sáby

9 Také královna ze Sáby se doslechla o Šalomounově proslulosti, a tak přijela do Jeruzaléma, aby Šalomouna vyzkoušela v hádankách. Když dorazila do Jeruzaléma s početnou družinou a s velbloudy nesoucími vonné balzámy, velké množství zlata i drahokamů, přišla k Šalomounovi a hovořila s ním o všem, co měla na srdci. Šalomoun všechny její otázky zodpověděl; žádná z nich nebyla pro krále tak těžká, aby na ni neodpověděl.

3 Když královna ze Sáby viděla Šalomounovu moudrost i dům, který
4 vystavěl, pokrmy na jeho stole, zasedání jeho dvořanů, práci jeho služebníků a jejich roucha, jeho číšníky a jejich roucha i to, jaké oběti
5 král přináší v Domě Hospodinově, byla naprosto ohromena a řekla mu: „To, co jsem u nás slyšela o tvých slovech a o tvé moudrosti, je pravda.
6 Dokud jsem nepřijela a neviděla to na vlastní oči, nevěřila jsem tomu. Teď ale vidím, že mi o tvé veliké moudrosti neřekli ani polovinu! Překonal jsi pověst, kterou jsem slyšela. Blaze tvým mužům, blaze těmto
7 tvým služebníkům, kteří stále stojí před tebou a naslouchají tvé moudrosti. Požehnáni buďte Hospodin, tvůj Bůh, jenž si tě oblíbil a dosadil tě na svůj trůn, abys byl králem pro Hospodina, svého Boha! Tvůj Bůh miluje Izrael a navěky jej upevňuje, a tak tě učinil jejich králem, abys konal právo a spravedlnost.“

9 Poté darovala králi 120 talentů zlata^a a veliké množství balzámů a drahokamů. Takové vonné balzámy, jako dala králi Šalomounovi královna ze Sáby, se ještě nikdy neobjevily. (K tomu také Chíramovi a Šalomounovi služebníci, kteří jeli do Ofiru pro zlato, dovezli santálové dřevo a drahokamy. Král z toho santálového dřeva vyrobil schody pro Dům Hospodinův i pro královský palác a také liry a citory pro zpěváky. Nic takového se předtím v Judsku neobjevilo.) Král Šalomoun pak královně ze Sáby splnil každé přání, které vyslovila, a dal jí mnohem více darů, než králi přinesla ona. Královna se pak se svým služebnictvem vydala zpět na cestu do vlasti.

Král Šalomoun ročně získával 666 talentů zlata,^b nepočítaje příjmy 13,14
od pocestných, kupců a obchodníků i ode všech arabských králů a kraj- 15
ských hejtmanů, kteří Šalomounovi odváděli zlato a stříbro. Král Šalo- 16
moun zhotovil 200 pavéz z tepaného zlata (na jednu pavézu vynaložil 600 šekelů tepaného zlata^c) a 300 štítů z tepaného zlata (na jeden štít 16
vynaložil 300 šekelů zlata^d). Král je umístil v domě zvaném Libanonský 17
les. Král také vyrobil veliký trůn ze slonoviny a pokryl jej ryzím zla- 18
tem. K trůnu vedlo šest stupňů, které byly spolu se zlatou podnoží 19
připojeny k trůnu. Sedadlo mělo po obou stranách područky a vedle 20
područek stáli lvi. Na šesti stupních po obou stranách stálo dvanáct 19
dalších lvů. Nic takového nebylo vyrobeno v žádném království. Také 20
všechny nádoby na pití měl král Šalomoun zlaté a stejně tak všechno 21
vybavení domu Libanonský les bylo z ryzího zlata. Nic nebylo ze stří- 21
bra – to nebylo v Šalomounových dobách vůbec považováno za cenné. 22
Král totiž měl na moři také lodě se služebníky Chíramovými, plující 23
do zámoří. Byly to nákladní lodě, které připlouvaly jednou za tři roky 24
a přivážely zlato a stříbro, slonovinu, opice a pávy.

Král Šalomoun co do bohatství i co do moudrosti předčil všechny 22
krále světa. Ti všichni se ucházeli o přijetí u Šalomouna, aby slyšeli jeho 23
moudrost, kterou mu do srdce vložil Bůh. Všichni mu přinášeli dary, 24
stříbrné a zlaté předměty, oděvy, zbraně, balzámy, koně i mezky – a tak 25
tomu bylo rok co rok. Šalomoun měl 4 000 stájí pro koně a vozy a 12 000 26
koní, které umístil do vozových měst i k sobě do Jeruzaléma. Vládl 27
všem králům od řeky Eufrat po filistinskou zem až k hranici s Egyptem. 28
Za jeho vlády bylo v Jeruzalémě stříbra jako kamení a cedrů jako 27
planých fíků v podhůří. Koně si Šalomoun nechal dovážet z Egypta 28
i ze všech ostatních zemí.

Ostatní Šalomounovy skutky jsou, jak známo, od počátku až do konce 29
sepsány ve Slovech proroka Nátana, v Proroctví Achiáše Šíloského 30
a ve Vidění vidoucího Ida o Jeroboámovi, synu Nebatovu. Šalomoun 31
kraloval v Jeruzalémě nad celým Izraelem 40 let. Potom ulehl ke svým 31
otcům a byl pochován ve městě svého otce Davida. Na jeho místě pak 31
začal kralovat jeho syn Rechoboám.

LETOPIS JUDSKÝCH KRÁLŮ

Rada starců a rada mladíků

1 **10** Rechoboám se odebral do Šechemu, neboť se tam sešel celý
 2 Izrael, aby jej prohlásili králem. Jeroboám, syn Nebatův, se
 3 o tom dověděl v Egyptě, kam uprchl před králem Šalomounem. Vrátil
 4 se tedy z Egypta, protože pro něj poslali a zvali ho zpět. Jeroboám
 5 přišel s celým Izraelem za Rechoboámem a společně mu řekli: „Tvůj
 otec na nás vložil těžké jho. Ulev nám teď od tvrdé služby a od těžkého
 6 jha, které nám tvůj otec naložil, a budeme ti sloužit.“ Rechoboám jim
 odpověděl: „Vraťte se ke mně za tři dny.“ Lid se tedy rozešel.

7 Král Rechoboám se radil se starci, kteří bývali ve službách jeho otce
 Šalomouna, dokud ještě žil. „Co mi radíte? Jak mám odpovědět lidu?“
 8 Řekli mu: „Zachováš-li se k lidu dobrotivě, jestliže k nim budeš přívě-
 9 tivý a dáš jim laskavou odpověď, budou ti sloužit navždycky.“ On ale
 odmítl radu, kterou mu dávali starci, a poradil se s mladíky, kteří s ním
 10 vyrůstali a teď se ocitli v jeho službách. „Co radíte vy?“ zeptal se jich.
 „Jak mám odpovědět těmto lidem, kteří po mně žádají: ‚Ulev nám od
 jha, které nám naložil tvůj otec?‘“ Mladíci, kteří s ním vyrůstali, mu
 odpověděli: „Lidem, kteří ti říkají: ‚Tvůj otec nám naložil těžké jho, ty
 nám od něj ulev,‘ odpověz takhle:

Já mám silnější malík,
 než měl můj otec pupík!
 11 Můj otec vám naložil těžké jho?
 Já vám ho ještě ztížím!
 Můj otec na vás brával bič,
 já na vás vezmu karabáč!“

12 Třetího dne přišel Jeroboám a všechen lid za Rechoboámem. (Řekl
 13 jim totiž: „Vraťte se ke mně za tři dny.“) Král jim odpověděl tvrdě.
 14 Rechoboám totiž nedbal na radu starců, ale odpověděl jim podle rady
 mladíků:

„Můj otec vám naložil těžké jho?
 Já vám ho ještě ztížím!

Můj otec na vás brával bič,
já na vás vezmu karabáč!“

Král tedy nevyslyšel lid, neboť to tak Bůh zařídil, aby se naplnilo Hospodinovo slovo, které promluvil k Jeroboámovi, synu Nebatovu, skrze Achiáše Šíloského.^a Když celý Izrael viděl, že je král nevyslyšel, odpověděli králi takto: 15
16

„Co máme společného s Davidem?
S Jišajovým synem mít podíl nebudem!
Jen ať se vrátí domů Izrael,
ty si hled' svého domu, Davide!“^b

A tak se celý Izrael rozešel do svých domů. Rechoboám pak kraloval jen nad těmi syny Izraele, kteří bydleli ve městech Judových. Král Rechoboám sice vyslal Adorama, který velel nuceným pracím, ale Izraelci ho společně ukamenovali k smrti. Král Rechoboám sotva stačil naskočit do vozu a ujet do Jeruzaléma. Tak zůstává Izrael ve vzpourě proti domu Davidovu až dodnes. 17
18
19

Rechoboám

11 Když Rechoboám dorazil do Jeruzaléma, shromáždil dům Judův a Benjamínův, 180 000 vybraných bojovníků, aby bojovali s Izraelem a navrátili království Rechoboámovi. Šemaiáš, Boží muž, tehdy dostal Hospodinovo slovo: „Řekni Rechoboámovi, synu Šalomounovu, králi judskému, i všem Izraelcům z Judy a Benjamína: Tak praví Hospodin – Nebojujte proti svým bratrům. Vraťte se každý domů, neboť ta věc vzešla ode mne.“ Uposlechli tedy Hospodinova slova a zrušili tažení proti Jeroboámovi. 1
2
3
4

Rechoboám sídlil v Jeruzalémě a po celém Judsku budoval opevněná města. Vystavěl Betlém, Etam, Tekou, Bet-cur, Socho, Adulam, Gat, Mareš, Zif, Adorajim, Lachiš, Azeku, Coreu, Ajalon a Hebron – všechna tato opevněná města v Judovi a Benjamínovi. Zesílil jejich opevnění a dodal jim velitele, zásoby potravin, oleje a vína a také štíty a kopí. Všechna ta města tím nesmírně posílil, a zajistil si tak Judu i Benjamína. 5
6,7,8
9,10
11
12

Také kněží a levité ze všech krajů se přidali k němu. Levité opustili své pastviny a majetky a vydali se do Judska a do Jeruzaléma. Jeroboám 13,14

15 totiž jim i jejich synům upřel Hospodinovo kněžství a ustanovil si vlastní
16 kněžstvo pro výsosti, pro ty běsy a telata, jež vyrobil. Ze všech izrael-
ských kmenů se k nim připojili ti, kdo toužili hledat Hospodina, Boha
17 Izraele. Přicházeli do Jeruzaléma a obětovali Hospodinu, Bohu svých
otců. Tím upevňovali judské království a po tři roky posilovali Rech-
boáma, syna Šalomounova. Po ty tři roky totiž roky chodil cestou Davi-
dovou a Šalomounovou.

18 Rechoboám se oženil s Machalatou, dcerou Jerimota, syna Davidova,
19 a Abihaily, dcery Eliaba, syna Jišajova. Ta mu porodila Jeuše, Šemariáše
20 a Zahama. Po ní si vzal Maaku, dceru Abšalomovu. Ta mu porodila Abi-
21 áše, Ataje, Zizu a Šelomita. Rechoboám miloval Maaku více než vše-
chny ostatní manželky a konkubíny (manželek měl osmnáct, konkubín
22 šedesát a zplodil osmadvacet synů a šedesát dcer). Proto upřednostnil
Abiáše, syna Maaky, aby byl mezi svými bratry přední, a tak jej mohl
23 prohlásit králem. Ostatní své syny chytře rozmístil po všech judských
a benjamínských krajích do opevněných měst, kde jim poskytl štědrou
podporu a obstaral pro ně mnoho žen.

1 **12** Když ale Rechoboám pevně uchopil královskou moc a stal se
silným, opustil Hospodinův zákon a celý Izrael ho následoval.
2 Protože zradili Hospodina, pátého roku Rechoboáмова kralování vytáhl
3 proti Jeruzalému egyptský vládce Šišak. Měl 1 200 vozů, 60 000 jezdců
4 a nespočet vojska, které s ním pochodovalo z Egypta: Libyjci, Sukité a Ha-
bešané. Dobył opevněná města v Judsku a pronikl až k Jeruzalému.

5 Rechoboáma i judské velitele, kteří se před Šišakem stáhli do Jeru-
zaléma, navštívil prorok Šemaiáš a oznámil jim: „Tak praví Hospodin:
Vy jste zanechali mne, i já tedy zanechávám vás v ruce Šišakových.“
6 Izraelští velitelé i král se tehdy pokořili a řekli: „Hospodin je spravedli-
7 vý!“ A Hospodin viděl, že se pokořili. Tehdy Šemaiáš dostal slovo Hos-
podinovo: „Pokořili se, a tak je nezničím. Nevylíji skrze Šišaka svůj hněv
8 na Jeruzalém, nechám je o vlásek uniknout. Stanou se ale jeho služeb-
níky, aby poznali, jaké je to sloužit mně a jaké sloužit královstvím
světa.“

9 Egyptský vládce Šišak potom přitáhl k Jeruzalému a pobral poklady
Hospodinova domu i poklady královského paláce. Vzal všechno; vzal
10 i všechny zlaté štíty, které zhotovil Šalomoun. Místo nich potom král
Rechoboám zhotovil bronzové štíty a svěřil je velitelům stráže, která

hlídala vchod do královského paláce. Kdykoli král choďoval do Hospodina domu, šly s ním stráže, vynášely ty štíty a pak je opět vracely do strážní komory. Protože se však pokořil, Hospodinův hněv se od něj odvrátil a nezničil je úplně. V Judsku se totiž našlo i leccos dobrého. 11 12

Král Rechoboám vládl v Jeruzalémě pevnou rukou. Stal se králem v jedenačtyřiceti letech a 17 let kraloval v Jeruzalémě, ve městě, které Hospodin vyvolil ze všech izraelských kmenů, aby tam zůstávalo jeho jméno. Rechoboámova matka, Amonka, se jmenovala Naama. Jednal zle a nijak netoužil hledat Hospodina. 13 14

Rechoboámovy skutky jsou, jak známo, od počátku až do konce sepsány spolu s rodokmeny ve Slovech proroka Šemaiáše a vidoucího Ida. Mezi Rechoboámem a Jeroboámem trvala neustálá válka. Rechoboám pak ulehl ke svým otcům a byl pochován ve Městě Davidově. Na jeho místě začal kralovat jeho syn Abiáš. 15 16

Abiáš

13 Osmnáctého roku Jeroboámovy vlády se stal judským králem Abiáš. Kraloval v Jeruzalémě 3 roky. Jeho matka se jmenovala Maaka, dcera Urielova z Gibeje. 1 2

Mezi Abiášem a Jeroboámem trvala válka. Abiáš se vypravil do boje s vojskem čítajícím 400 000 vybraných bojovníků. Jeroboám se vypravil s vojskem čítajícím 800 000 vybraných bojovníků. Abiáš se postavil na horu Cemaraim v Efraimském pohoří a prohlásil: „Jeroboáme a všechen Izraeli, poslouchajte! Copak nevíte, že Hospodin, Bůh Izraele, uzavřel s Davidem a jeho syny trvalou smlouvu, že budou vládnout Izraeli navěky? Pak ale povstal Jeroboám, syn Nebatův, služebník Davidova syna Šalomouna, a vzbouřil se proti svému pánovi. K němu se shromáždila ničemná a zlotřilá cháska a vzepřela se Šalomounovu synu Rechoboámovi, protože Rechoboám byl ještě mladý, nerozhodný a nedokázal se jim postavit. Copak si myslíte, že teď můžete obstát proti Hospodinovu království, které je v rukou Davidových synů? Snad proto, že je vás tolik? Nebo proto, že s sebou máte jako bohy zlatá telata, která vám Jeroboám vyrobil? Copak jste nevyhnali Hospodinovy kněze, syny Áronovy, i levity? Copak jste si sami nepořídili kněze, jako to dělají pohané v cizích zemích? Kdokoli si s mladým býčkem a sedmi berany přijde pro vysvěcení, už je z něj kněz těch vašich nebohů. Naším 3 4 5 6 7 8 9 10

Bohem je ale Hospodin! My jsme ho neopustili! Kněží, kteří u nás slouží
 11 Hospodinu, jsou synové Áronovi, kterým pomáhají levité. Ráno co ráno
 a večer co večer přinášejí Hospodinu dým zápalných obětí a vonného
 kadidla. Předkládají mu chleby na neposkvrněném stole a večer co večer
 12 zažehují zlatý svícen se svítilnami. My zachováváme Hospodinovu služ-
 bu, ale vy jste ho opustili. Bůh je s námi! Stojí nám v čele! Jeho kněží
 zatroubí proti vám, synové Izraele! Nebojujte s Hospodinem, Bohem
 našich otců! Neuspějete!“

Jeroboám však mezitím vyslal obchvatem zálohu, aby je napadla
 13 zezadu, takže je Judští měli zepředu i zezadu. Jakmile zjistili, že se bo-
 14 juje vepředu i vzadu, začali volat k Hospodinu. Kněží troubili na trubky
 15 a všichni judští muži vyrazili pokřik. Jakmile zazněl jejich pokřik, Bůh
 16 před Abiášem a Judskými porazil Jeroboáma a celý Izrael. Synové Izraele
 17 se dali před Judou na útěk, ale Bůh jim je vydal do rukou, takže je
 Abiáš se svým vojskem úplně rozdrtil. Na izraelské straně padlo 500 000
 18 vybraných bojovníků. Synové Izraele byli tenkrát pokořeni, kdežto sy-
 novové Judy zvítězili, protože se spolehli na Hospodina, Boha svých otců.
 19 Abiáš pronásledoval Jeroboáma a dobyl města Bet-el, Ješanu a Efron
 i s jejich vesnicemi.

Jeroboám se za celou dobu Abiášovy vlády už nevzpamatoval. Bůh
 20 ho ranil tak, že zemřel. Abiáš ale sílil. Vzal si čtrnáct manželek a zplodil
 21 dvaadvacet synů a šestnáct dcer.

Ostatní Abiášovy skutky – jeho slova i činy – jsou sepsány ve Výkladu
 22 proroka Ida. Abiáš pak ulehl ke svým otcům a byl pochován ve Městě
 23 Davidově. Na jeho místě začal kralovat jeho syn Asa. V jeho době země
 zažívala deset let míru.

Asa

1 **14** Asa dělal, co je správné a dobré v očích Hospodina, jeho Boha.
 2 Odstranil cizí oltáře a výsosti, zničil posvátné sloupy a poká-
 3 cel Ašeřiny kůly. Prikázal Judovi, aby hledal Hospodina, Boha svých
 4 otců, a dodržoval jeho Zákon i přikázání. Ze všech judských měst
 odstranil výsosti a kadidlové oltářičky. Království v jeho době zažívalo
 mír.

5 Země žila v míru, a tak mohl Asa v Judsku budovat opevněná města.
 Nikdo proti němu v těch letech neválčil, neboť mu Hospodin dopřál

odpočinutí. „Vybudujme ta města!“ vybídl Asa Judu. „Opevněme je hradbami s věžemi, branami a závorami. Země zůstala nám, protože jsme hledali Hospodina, svého Boha. Hledali jsme ho a on nám dopřál odpočinutí ze všech stran!“ Stavěli tedy a dařilo se jim. Asovo vojsko čítalo 300 000 judských mužů s pavézami a oštěpy a 280 000 Benjamínců vládnoucích štítem a lukem, samé statečné bojovníky. 6 7

Potom proti němu vytáhl Habešan Zerach s milionovou armádou a třemi sty vozy a pronikl až k Mareše. Asa mu vytáhl naproti. Když se sešikovali k bitvě v údolí Cefata u Marešy, Asa volal k Hospodinu, svému Bohu: „Hospodine, nikdo jiný nemůže pomoci slabému proti takové přesile. Pomoz nám, Hospodine, Bože náš! Na tebe spoléháme a ve tvém jménu čelíme této přesile. Hospodine, ty jsi náš Bůh; přece proti tobě neobstojí smrtelník!“ Hospodin tenkrát ty Habešany před Asou a Judejci porazil, takže se dali na útěk. Asa je se svým vojskem pronásledoval až ke Geraru. Habešanů padlo tolik, že se už nevzchopili, protože je stihla drtivá porážka před Hospodinem a jeho táborem. Judští si pak odnesli velikou spoustu kořisti. Na všechna města v okolí Geraru padla hrůza z Hospodina. Zaútočili na ně a všechna ta města vyplenili; bylo v nich opravdu nesmírné množství kořisti. Napadli tábory pastevců a pobrali spoustu ovcí, koz a velbloudů. Potom se vrátili do Jeruzaléma. 8 9 10 11 12 13 14

15 Boží Duch spočinul na Azariášovi, synu Odedovu. Vyšel Asovi vstříc se slovy: „Slyš mne, Aso i všechen Judo a Benjamíne! Hospodin bude s vámi, když budete s ním. Když ho budete hledat, dá se vám najít. Když ho opustíte, opustí vás. Izrael byl už dlouho bez pravého Boha, bez kněze, který by je učil, a bez Zákona. Když se však ve svém soužení navrátí k Hospodinu, Bohu Izraele, on se jim dá najít. V těchto dnech není bezpečné cestovat tam ani zpět. Mezi obyvateli všech zemí vládne nepokoj. Národy i města se drtí navzájem, neboť je Bůh stíhá všemožným soužením. Vy se však vzchopte a nepolevujte, vždyť vaše námaha má odplatu.“ 1,2 3 4 5 6 7

Když Asa uslyšel tato slova a prorocství z Odedových úst, vzchopil se a odstranil ohavnosti z celé judské a benjamínské země i z měst, která zabral v Efraimských horách. Obnovil také Hospodinův oltář stojící naproti předsíni Hospodinova domu. Poté shromáždil celého Judu a Benjamína i všechny přistěhovalce z Efraima, Manasese a Šimeona. 8 9

Mnozí z Izraele se totiž přidali k Judovi, když viděli, že Hospodin, jeho Bůh, je s ním.

10 Třetího měsíce^a patnáctého roku Asova králování se shromáždili
11 v Jeruzalémě a toho dne obětovali Hospodinu dary z kořisti. Přihnali
12 700 kusů dobytka a 7 000 ovcí a koz. Zavázali se smlouvou, že budou
13 hledat Hospodina, Boha svých otců, celým srdcem a celou duší. Kdokoli
14 by nehledal Hospodina, Boha Izraele, měl zemřít, ať byl malý nebo vel-
15 ký, ať to byl muž nebo žena. S hlasitým voláním to přísahali Hospodinu
za zvuku trubek a beraních rohů. Všechen Juda se z té přísahy radoval,
protože přísahali celým srdcem. Hledali ho s veškerou horlivostí a Hos-
podin se jim dal najít a dopřál jim odpočinutí ze všech stran.

16 Král Asa zbavil svou babičku Maaku postavení královny matky kvůli
té zrůdnosti, kterou nechala vyrobit pro Ašeru. Asa tu zrůdnou modlu
17 rozbil na kusy a spálil u potoka Kidron. Asa sice z Izraele neodstranil
18 výsosti, ale po celý svůj život měl srdce oddané Hospodinu. Vnesl do
Božího domu zasvěcenou kořist svého otce i svou vlastní, stříbro a zlato
19 a další předměty. Až do pětatřicátého roku Asovy vlády nebyla žádná
další válka.

1 **16** V šestatřicátém roce Asovy vlády však proti Judovi vytáhl
2 izraelský král Baaša. Vystavěl Rámu, takže od krále Asy nemohl
3 nikdo odejít ani tam přijít. Asa proto vynesl stříbro a zlato z pokladnic
Hospodinova domu i královského paláce a poslal je k aramejskému
4 králi Ben-hadadovi, sídlícímu v Damašku. Vzkázal mu: „Pojďme spolu
uzavřít smlouvu tak jako naši otcové. Hle, posílám ti stříbro a zlato.
Zruš svou smlouvu s izraelským králem Baašou, ať ode mne odtáhne.“
5 Ben-hadad králi Asovi vyhověl a vyslal do izraelských měst své voje-
vůdce. Dobyli Ijon, Dan, Abel-majim a všechny zásobovací sklady měst
6 v kraji Neftalí. Jakmile se to Baaša doslechl, přestal stavět Rámu a práce
tam ukončil. Král Asa pak svolal celého Judu, aby odnášeli kamení
a dřevo z Rámy, kterou chtěl Baaša vystavět. Král Asa z toho vystavěl
7 Gebu a Micpu.

8 V té době k judskému králi Asovi přišel vidoucí Chanani a řekl mu:
„Protože ses spolehl na aramejského krále a ne na Hospodina, svého
Boha, vojsko aramejského krále uniklo z rukou. Neměli snad Habe-
šané a Libyjci ohromné vojsko s obrovským množstvím vozů a jez-
ců? Tenkrát ses ale spolehl na Hospodina, a tak ti je vydal do rukou.“

Hospodinovy oči procházejí celou zem, aby posiloval ty, kdo jsou mu oddáni celým srdcem. Ty ses teď ale zachoval jako hlupák, a tak budeš od nynějška čelit válkám.“ Asa se na vidoucího rozhněval. Rozzuřil se tak, že ho dal ve vězení vsadit do klády. Tehdy se také k některým z lidu dopustil velikých krutostí. 9 10

Asovy skutky jsou od počátku až do konce zapsány v Knize judských a izraelských králů. V devětatřicátém roce své vlády Asa onemocněl na nohy. Byl vážně nemocný, avšak ani ve své nemoci nehledal Hospodina, ale lékaře. V jednačtyřicátém roce svého kralování pak Asa zemřel a ulehl ke svým otcům. Pochovali jej v jeho hrobce, kterou si nechal vytesat ve Městě Davidově. Uložili jej na márách pokrytých vonnými balzámy a směsí rozmanitých masť a zažehli mu nesmírně veliký oheň. 11 12 13 14

Jošafat

17 Na Asově místě začal kralovat jeho syn Jošafat, který posílil Judu proti Izraeli. Do všech opevněných judských měst umístil vojsko a po celé judské zemi i v efraimských městech, která zabral jeho otec Asa, rozmístil posádky. Hospodin byl s Jošafatem, neboť chodil po starých cestách svého otce Davida a nevyhledával baaly. Namísto toho hledal Boha svého otce a narozdíl od Izraele se řídil jeho příkazy. Hospodin mu dal království pevně do rukou a celý Juda přinášel Jošafatovi dary, takže měl nesmírné bohatství a slávu. Srdcem se natolik upnul k Hospodinovým cestám, že z Judska odstranil výsosti i Ašeřiny kůly. 1 2 3 4 5 6

Ve třetím roce své vlády vyslal své hodnostáře Ben-chaila, Obadiáše, Zachariáše, Natanaela a Michaiáše, aby učili v judských městech. Poslal s nimi také levity Šemaiáše, Netaniáše, Zebadiáše, Asaela, Šemiramota, Jonatana, Adoniáše, Tobiáše a Tob-adoniáše a s nimi také kněze Elišamu a Jorama. Ti vyučovali v Judsku. Měli s sebou Knihu Zákona Hospodinova, obcházeli všechna judská města a vyučovali lid. 7 8 9

Všechna okolní království tehdy měla hrůzu z Hospodina, takže s Jošafatem nikdo nebojoval. Dokonce i Filistinci přinášeli Jošafatovi předepsanou daň ve stříbře. Arabové mu přiváděli stáda: 7 700 beranů a 7 700 kozlů. Jošafatova moc neustále rostla. V Judsku vystavěl pevnosti a zásobovací města a v judských městech hromadil veliké zásoby. V Jeruzalémě pak měl vojsko udatných bojovníků. Toto je jejich výčet podle otcovských domů: 10 11 12 13 14

Velitelé tisíců z Judy:

15 velitel Adna a jeho 300 000 udatných bojovníků,
 16 po něm velitel Jochanan a jeho 280 000 mužů,
 po něm Amasiáš, syn Zichriho, dobrovolník Hospodinův, a jeho
 200 000 bojovníků.

17 Za Benjamína:

18 bojovník Eliada a jeho 200 000 mužů vyzbrojených luky a štíty,
 po něm Jozabad a jeho 180 000 ozbrojenců.

19 Tito sloužili králi a další král rozmístil v opevněných městech po celém Judsku.

1 **18** Když Jošafat dosáhl hojnosti bohatství i slávy, spřiznil se s Acha-
 2 bem. Po několika letech navštívil Achaba v Samaří a ten pro
 něj a pro jeho doprovod porazil spoustu ovcí, koz a býčků. Potom ho
 3 začal podněcovat k tažení proti Rámot-gileádu. „Potáhneš se mnou na
 Rámot-gileád?“ ptal se izraelský král Achab judského krále Jošafata.
 „Udělám to, co ty; můj lid je jako tvůj, mí koně jako tví!“ odpověděl
 mu Jošafat. „Půjdu do boje s tebou.“

4 Jošafat ale izraelského krále požádal: „Dotáž se dnes prosím na slovo
 5 Hospodinovo.“ Izraelský král tedy shromáždil na čtyři sta proroků a ptal
 se jich: „Máme jít do války o Rámot-gileád, nebo ne?“ – „Jdi,“ odpoví-
 6 dali, „a Bůh je vydá králi do rukou!“ Jošafat namítl: „To už tu není žádný
 7 prorok Hospodinův, abychom se zeptali jeho?“ – „Vlastně tu jeden
 takový je,“ řekl izraelský král. „Skrze něj se lze ptát Hospodina, ale já ho
 nesnáším, protože mi neprorokuje nic dobrého, jen samé neštěstí. Je
 to Michaiáš, syn Jimlův.“ – „To by král neměl říkat,“ odpověděl Jošafat.
 8 Izraelský král tedy zavolał jednoho komorníka a rozkázal: „Rychle –
 Michaiáše, syna Jimlova!“

9 Král Izraele a Jošafat, král Judy, seděli ve slavnostním rouchu na svých
 trůnech na humně u vchodu do samařské brány a všichni ti proroci
 10 prorokovali před nimi. Cidkiáš, syn Kanaanův, si zhotovil železné rohy
 a prohlásil: „Toto praví Hospodin: Takhle utrkáš Aramejce k smrti!“
 11 Všichni ti proroci prorokovali podobně: „Jdi na Rámot-gileád! Čeká tě
 úspěch! Hospodin jej králi vydá do rukou!“

12 Posel, který šel pro Michaiáše, mu říkal: „Podívej se, všichni proroci
 jako jeden muž předpovídají králi dobré věci. Raději mluv jako oni.

Řekni mu něco dobrého.“ – „Jako že je živ Hospodin,“ odpověděl Michaiáš, „budu mluvit jen to, co řekne můj Bůh.“ Když přišel ke králi, ten se ho zeptal: „Michaiáši, máme jít do války o Rámot-gileád, nebo ne?“ – „Jděte,“ odpověděl. „Čeká vás úspěch. Padnou vám do rukou.“ Král ho přerušil: „Kolikrát tě mám zapřísahat, abys mi ve jménu Hospodinově neříkal nic než pravdu!“ Michaiáš mu tedy řekl:

„Viděl jsem všechen Izrael
jak ovce po horách rozptýlen,
jak ovce bez svého pastýře.
Hospodin řekl mi: Pány nemají,
ať vrátí se domů každý v pokoji!“

„Vždyť jsem ti to říkal,“ obrátil se izraelský král k Jošafatovi. „Neprorokuje mi nic dobrého, jen samé neštěstí.“

Michaiáš ale pokračoval: „Nuže, slyšte slovo Hospodinovo. Viděl jsem Hospodina sedícího na svém trůnu a všechno nebeské vojsko stojící po jeho pravici a levici. A Hospodin pravil: ‚Kdo oklame izraelského krále Achaba, aby vytáhl a padl u Rámot-gileádu?‘ Jeden říkal to a druhý zase ono. Vtom vyšel duch, stanul před Hospodinem a řekl: ‚Já ho oklamu.‘ Hospodin se zeptal: ‚Jak?‘ Odpověděl: ‚Vyjdu a budu klamavým duchem v ústech všech jeho proroků.‘ Nato on pravil: ‚Ano, podaří se ti to: oklameš ho. Jdi a proved to.‘ Nuže, pohled’ – do úst všech těchto tvých proroků vložil Hospodin klamavého ducha. Hospodin ti však předpovídá neštěstí.“

Vtom vykročil Cidkiáš, syn Kenaanův, a udeřil Michaiáše do tváře se slovy: „Kudy asi přešel Hospodinův duch ode mě, aby mluvil k tobě?“ Michaiáš mu odpověděl: „To uvidíš v den, kdy se ukryješ v nejzazším pokojíku!“ Nato izraelský král rozkázal: „Seberte Michaiáše a odvedte ho k veliteli města Amonovi a královskému synu Joašovi. Řeknete: ‚Takto praví král: Tohoto muže vsadte do žaláře a odměřujte mu chleba a vodu, dokud se v pořádku nenavrátím.‘“ Michaiáš ale řekl: „Jestli se vrátíš v pořádku, nemluvil skrze mne Hospodin.“ A dodal: „Slyšte to, všichni lidé!“

Izraelský král pak s judským králem Jošafatem táhli na Rámot-gileád. Izraelský král Jošafatovi řekl: „Já půjdu do bitvy v přestrojení, ty ale zůstaň ve svém rouchu.“ A tak se král Izraele před bitvou přestrojil.

30 Aramejský král rozkázal svým vozatajům: „Nebojujte s malým ani s vel-
 31 kým, jediné s králem izraelským!“ Když potom vozatajové uviděli Joša-
 fata, řekli si: „To je izraelský král.“ Obklíčili ho tedy, aby ho napadli. Když
 32 ale Jošafat vykřikl, Hospodin mu pomohl. Bůh je od něj odlákal. Vo-
 33 zatajové poznali, že to není izraelský král, a nechali ho být. Potom kdosi
 náhodně vystřelil z luku a zasáhl izraelského krále mezi pláty a pancíř.
 34 Ten rozkázal vozatajovi: „Zpátky! Odvez mě z boje! Jsem raněn!“ Bitva
 ale zuřila celý den, a tak izraelský král musel zůstat před Aramejci pode-
 přen na svém voze až do večera. Zemřel při západu slunce.

1,2 **19** Judský král Jošafat se vracel domů do Jeruzaléma v pokoji. Vyšel
 mu ale vstříc vidoucí Jehu, syn Chananiho, a oslovil ho: „Měl
 jsi pomáhat ničemovi? Měl ses přátelit s Hospodinovými nepřáteli?
 3 Kvůli tomu na tebe přijde Hospodinův hněv. Našlo se však na tobě
 i leccos dobrého, neboť jsi v celé zemi spálil Ašeřiny kůly a v srdci jsi
 odhodlán hledat Boha.“

4 Jošafat bydlel v Jeruzalémě, ale opakovaně se vydával mezi lid od
 Beer-šeby po Efraimské hory a navracel je k Hospodinu, Bohu jejich
 5,6 otců. Po celé zemi ustanovil v každém opevněném městě soudce. Těmto
 soudcům nařídil: „Dávejte pozor, jak jednáte. Nesoudíte přece jen pro
 7 člověka, ale pro Hospodina. Když vynášíte soud, on je s vámi. Ať vás
 tedy provází hrůza z Hospodina. Jednejte svědomitě, neboť Hospi-
 din, náš Bůh, nestrpí nespravedlnost, podjatost ani úplatky!“

8 V Jeruzalémě pak Jošafat ustanovil některé levity, kněze a vůdce izra-
 9 elských kmenů, aby uplatňovali Hospodinův soud, a tak bylo možno
 10 odvolávat se do Jeruzaléma. Přikázal jim: „Tak jednejte – s bázní před
 Hospodinem, věrně a s upřímným srdcem. U každého sporu, který
 k vám přijde od vašich bratrů z jiných měst, ať už se bude týkat prolití
 krve nebo otázek Zákona, přikázání, ustanovení a pravidel, je musíte
 11 poučit, ať nehřeší proti Hospodinu. Jinak by Boží hněv padl nejen na
 vaše bratry, ale i na vás. Tak jednejte a buďte bezúhonní. Nejvyšší kněz
 Amariáš vám bude nadřízen ve všech záležitostech Hospodinových
 a Zebadiáš, syn Izmaelův, představený domu Judova, ve všech záleži-
 tostech královských. Levité vám budou sloužit jako úředníci. Buďte sta-
 teční a pusťte se do práce. Hospodin bude na straně dobrých!“

20 Po nějaké době přitáhli Moábci spolu s Amonci a některými 1
 Meunity, aby proti Jošafatovi vedli válku. Jošafatovi bylo ozná- 2
 meno: „Přítáhla proti tobě ohromná spousta z protějšího břehu Solného 3
 moře, z Edomu, a už jsou v Chasason-tamaru!“ (To je En-gedi.) Jošafat 4
 se bál a rozhodl se hledat Hospodina. V celém Judsku proto vyhlásil 5
 půst a judský lid se shromáždil, aby hledali pomoc od Hospodina. Přišli 6
 hledat Hospodina opravdu ze všech judských měst. 7

Jošafat se spolu se shromážděným Judou a Jeruzalémem postavil před 8
 novým nádvořím v Hospodinově domě a promluvil: „Hospodine, Bože 9
 našich otců! Ty sám jsi přece Bohem na nebesích. To ty vládneš králov-
 stvím všech národů a ve tvé ruce je síla i moc. Nikdo nemůže obstát
 před tebou! Byl jsi to přece ty, Bože náš, kdo před svým lidem Izraelem
 vyhnal obyvatele této země a dal ji potomkům svého přítele Abrahama
 na věky. Poté, co ji osídlili, postavili v ní svatyni pro tvé jméno a řekli:
 ‚Přijde-li na nás neštěstí, ať už meč, soud, mor či hlad, postavíme se
 před tento Dům a před tebe samého – vždyť v tomto domě přebývá
 tvé jméno – a budeme z našich úzkostí volat k tobě a ty nás uslyšíš
 a vysvobodíš.‘“

Nuže, pohled – Amonci, Moábci a obyvatelé pohoří Seír! Když naši 10
 otcové vycházeli z Egypta, nenechal jsi tudy Izrael ani projít, takže se 11
 jim vyhnuli a nevyhladili je. A pohled, jak nám odlácejí! Přicházejí 12
 nás vyhnat ze tvého dědictví, jež jsi nám odkázal. Copak je nebudeš
 soudit, Bože náš? Nemáme sílu na tak ohromnou přesilu, která táhne
 proti nám. Nevíme, co máme dělat, ale naše oči hledí k tobě!“

Celý Juda stál i s nemluvňaty, ženami a dětmi před Hospodinem. 13
 Vtom uprostřed shromáždění sestoupil Duch Hospodinův na Jachziela, 14
 syna Zachariášova, syna Benaiášova, syna Jehielova, syna Mataniášova,
 levitu ze synů Asafových. Řekl: „Všechno Judo a obyvatelé Jeruzaléma 15
 i ty, králi Jošafate, poslouchejte. Toto vám praví Hospodin: Nebojte se
 ani se nelekejte té ohromné přesily. Boj nezáleží na vás, ale na Hospi- 16
 dinu. Zítra vytáhněte proti nim. Uvidíte, jak stoupají do svahu Cic, 17
 a střetnete se s nimi na konci strže před pouští Jeruel. Boj ale nebude
 na vás. Stůjte na svých místech a uvidíte, jakou záchranu vám Hospi-
 din přichystal. Nebojte se ani se nelekejte, Judo a Jeruzaléme! Zítra
 vytáhněte proti nim a Hospodin bude s vámi!“

18 Nato se Jošafat sklonil tváří k zemi a celý Juda i obyvatelé Jeruzaléma
19 padli před Hospodinem a klaněli se mu. Levité ze synů Kehatových a Korachových pak vstali, aby oslavovali Hospodina, Boha Izraele, hlasitým zpěvem.

20 Brzy ráno se vypravili k poušti Tekoa. Když vycházeli, Jošafat se před
ně postavil a prohlásil: „Slyšte mě, Judo a všichni Jeruzalémští! Věřte
21 Hospodinu, svému Bohu, a obstojíte. Věřte jeho prorokům, a uspějete!“ Poté, co se poradil s lidem, postavil do čela vojska Hospodinovy zpěváky, aby při pochodu oslavovali nádheru jeho svatosti:

„Chvála Hospodinu!
Jeho věrná láska trvá na věky!“

22 Ve chvíli, kdy začali zpívat a oslavovat, Hospodin proti Amoncům,
Moábcům a obyvatelům hory Seír, kteří útočili na Judu, obrátil jejich
23 zálohy, takže se pustili jedni do druhých. Amonci a Moábcí napadli
obyvatele pohoří Seír a pobili je do posledního muže. Poté, co skon-
24 covali s obyvateli Seíru, pomohli k záhubě jeden druhému. Když
Judští dorazili k místu, odkud je vidět daleko do pouště, rozhlíželi se
po tom ohromném vojsku, a hle – země byla poseta mrtvými! Nikdo
nevyvázl.

25 Jošafat pak se svým vojskem začal sbírat kořist. Našli u těch padlých
takové množství vzácné výzbroje, výstroje a dalších cenností, že to ani
nemohli pobrat. Kořisti nakonec bylo tolik, že jim trvalo tři dny, než
26 ji posbírali. Čtvrtého dne se shromáždili do údolí Beracha (to jest:
Dobrořečení), aby tam dobrořečili Hospodinu. Proto se to místo dodnes
27 nazývá Emek-beracha, totiž *Údolí Dobrořečení*. Všichni judští a jeruzalémští
muži se pak v čele s Jošafatem radostně vrátili do Jeruzaléma,
protože jim Hospodin dal radost z porážky jejich nepřátel.

28 Když přišli do Jeruzaléma, zamířili s lyrami, citerami a trubkami do
29 Hospodinova domu. Když se všechna okolní království doslechla, jak
Hospodin bojoval proti nepřítelům Izraele, padla na ně hrůza z Boha.
30 Jošafatovo království pak žilo v míru, protože mu jeho Bůh dopřál
odpočinutí ze všech stran.

31 Jošafat se stal judským králem v pětatřiceti letech a kraloval v Jeru-
32 zalémě 25 let. Jeho matka se jmenovala Azuba, dcera Šilchiho. Držel

se cesty svého otce Asy a nepřestával dělat, co je v Hospodinových očích správné. Pouze výsosti nebyly odstraněny, a tak se lid stále neodhodlal odevzdat své srdce Bohu svých otců. 33

Ostatní Jošafatovy skutky jsou od počátku až do konce zapsány ve Slovech Jehua, syna Chananiho, která jsou součástí Knihy izraelských králů. Později se judský král Jošafat spolčil s izraelským králem Achaziášem, což byl velmi špatný čin. Spolčil se s ním, aby si pořídil zámořské loďstvo. Když ty lodě v Ecjon-geberu postavili, Eliezer, syn Dodavahův z Marešy, pak Jošafatovi prorokoval: „Protože ses spolčil s Achaziášem, Hospodin tvé dílo zničí!“ Lodě ztroskotaly, a tak z plavby do zámoří sešlo. 34 35 36 37

21 Potom Jošafat ulehl ke svým otcům a když byl pochován ke svým předkům ve Městě Davidově, na jeho místě začal kralovat jeho syn Jehoram. Jeho bratři, synové Jošafatovi, byli: Azariáš, Jechiel, Zachariáš, Azarjáh, Michael a Šefatiáš. Ti všichni byli synové izraelského krále Jošafata. Jejich otec je bohatě obdaroval stříbrem, zlatem a cenostmi. Svěřil jim judská opevněná města, ale království svěřil Jehoramovi, svému prvorozenému. 1 2 3

Jehoram

Jehoram se tedy ujal království svého otce. Jakmile upevnil svou moc, povraždil mečem všechny své bratry i některé izraelské velitele. Jehoram se stal králem ve dvaatřiceti letech a kraloval v Jeruzalémě 8 let. Řídil se ale způsoby izraelských králů, jako to dělali v domě Achabově,^a neboť se oženil s Achabovou dcerou. Páchal, co je v Hospodinových očích zlé. Kvůli smlouvě, kterou s Davidem uzavřel, však Hospodin nechtěl zničit dům Davidův, neboť slíbil, že Davidovi i jeho synům po všechny dny nechá zářit svíci.^b 4 5 6 7

V jeho dobách se Edom vzbouřil proti judské nadvládě a ustanovil si krále.^c Jehoram proto vytáhl se svými veliteli a se všemi svými vozy do boje. Edomci ho i s jeho veliteli vozů obklopili ze všech stran, ale on v noci vstal a obklíčení prolomil. Edom tedy zůstává ve vzpouře proti Judovi až dodnes. V téže době se vzbouřila i Libna, protože Jehoram opustil Hospodina, Boha svých otců. Dokonce nadělal po judských horách výsosti, takže svedl ke smilstvu nejen obyvatele Jeruzaléma, ale strhl i Judu. 8 9 10 11

12 Od proroka Eliáše mu proto přišel dopis:

13 „Tak praví Hospodin, Bůh tvého otce Davida: Nekráčel jsi
cestami svého otce Jošafata ani cestami judského krále Asy,
14 ale vydal ses cestou králů izraelských. Judu i obyvatele Jeru-
15 zaléma jsi svedl ke smilstvu, tak jako to dělal dům Achabův.
Dokonce jsi povraždil vlastní rodinu – své bratry, kteří byli
lepší než ty. Nuže, pohled! Hospodin zasáhne tvůj lid, tvé
syny, ženy i všechno tvé jmění velikou ranou. Ty sám těžce
onemocníš střevní chorobou – bude se zhoršovat den ode
dne, až ti nakonec střeva vyhřejnou!“

16 Hospodin proti Jehoramovi podnítil Filistince i Araby žijící poblíž
17 Habešanů.^d Vytáhli proti Judovi, pronikli obranou a pobrali všechno
jmění, které našli v králově paláci, stejně jako jeho syny a ženy. Jediný,
18 kdo mu zůstal, byl nejmladší syn Achaziáš. Hospodin ho po tom všem
19 ještě ranil nevléčitelnou střevní chorobou. Po dlouhé době, téměř po
dvou letech, mu kvůli té nemoci vyhřezla střeva, takže zemřel v hroz-
ných bolestech. Jeho lid mu ani nezažehl oheň, jako to udělal jeho
20 otcí. Stal se králem ve dvaatřiceti letech a kraloval v Jeruzalémě 8 let.
Když odešel, nikdo ho nelitoval. Pochovali ho ve Městě Davidově, ale
ne na královském pohřebišti.

Achaziáš

1 **22** Na jeho místě si obyvatelé Jeruzaléma určili za krále jeho nej-
mladšího syna Achaziáše. Všechny starší syny totiž v táboře
2 povraždila horda arabských nájezdníků. Tak se Achaziáš, syn Jehora-
mův, stal judským králem. Stal se králem ve dvačtyřiceti letech a kraloval
v Jeruzalémě 1 rok. Jeho matka se jmenovala Atalia, dcera Omriho.^e
3 Také on se řídil způsobu domu Achabova, neboť ho matka naváděla
4 k hanebnostem. Páchal, co je v Hospodinových očích zlé, tak jako dům
Achabův. Po smrti svého otce si totiž k vlastní záhubě pozval rádce
z Achabova domu.

5 Na jejich radu se pak rozhodl vytáhnout s izraelským králem, Acha-
bovým synem Joramem, do války o Rámot-gileád. Aramejci ale Jorama
6 se svým králem Chazaelem porazili. Ten se pak vrátil do Jizreelu, aby
se léčil z ran, které utřil, když v Rámě bojoval s aramejským králem

Chazaelem. Judský král Azariáš, syn Jehoramův, pak přijel do Jizreelu, aby zraněného Jorama, syna Achabova, navštívil.

Kvůli té návštěvě však Bůh způsobil Achaziášův pád. Když dorazil k Joramovi, šel s ním za Jehuem, synem Nimšiho, jehož Hospodin pomazal, aby vyhladil dům Achabův.^b Když Jehu konal Boží soud nad domem Achabovým, narazil i na judské hodnostáře, totiž Achaziášovy příbuzné, kteří byli v jeho službách, a pobil i je.^c Poté nechal hledat Achaziáše. Skrýval se v Samaří, ale tam ho zajali, přivedli ho k Jehuovi a zabili. Potom ho pohřbili, neboť si řekli: „Byl to syn Jošafatův a ten hledal Hospodina celým srdcem.“

Atalia

V Achaziášově domě nezůstal nikdo, kdo by mohl vládnout. Když Achaziášova matka Atalia viděla, že její syn je mrtev, rychle vyhledala z Judova domu všechny, kdo měli královský původ. Královské dceři Jošebě se ale podařilo unést Achaziášova syna Joaše zprostřed královských synů, kteří měli zemřít, a spolu s jeho kojnou ho ukryla v ložnici. Tak tedy Achaziášova sestra Jošeba, manželka kněze Jojady a dcera krále Jehorama, schovala Joaše před Atalií, aby ho nezabila. Ukrýval se u nich v Hospodinově domě šest let, dokud v zemi vládla Atalia.

23 Sedmého roku Jojada sebral odvalu a uzavřel smlouvu se setníky Azariášem, synem Joramovým, Izmaelem, synem Jochanánovým, Azariášem, synem Obedovým, Maaseiášem, synem Adaiášovým, a Elišafatem, synem Zichriho. Ti obešli Judsko, ze všech judských měst shromáždili levity a vůdce izraelských otcovských rodů a vrátili se do Jeruzaléma.

Celé to shromáždění pak v Božím domě uzavřelo smlouvu s králem. Jojada jim řekl: „Hle, podle Hospodinova slova o synech Davidových bude kralovat králův syn.“ Provedete to takhle: Třetina z vás kněží a levitů, kteří v sobotu nastoupíte službu, bude hlídat u dveří, další třetina u královského domu a další u Brány základů. Všichni ostatní zatím budou na nádvořích Hospodinova domu. Ať do Hospodinova domu nevchází nikdo kromě kněží a sloužících levitů, kteří smí vstoupit, protože jsou svatí. Ať všechen lid dodržuje Hospodinův řád. Levité obklopí krále, každý se zbraní v ruce. Kdokoli se přiblíží k Domu, zemře. Musíte zůstat při králi, kamkoli se pohne.“

8 Levité i všichni Judští to provedli přesně, jak jim kněz Jojada určil. Každý vzal své muže, jak ty, kteří v sobotu nastupovali, tak ty, kteří právě odcházeli. Kněz Jojada totiž nechtěl o žádný z jejich oddílů přijít.
 9 Rozdal setníkům kopí, pavězy a štíty krále Davida, uložené v Hospodinově domě. Potom všechny muže rozestavěl, aby všichni se zbraní
 10 v ruce obklopili krále od pravé strany Domu až k jeho levé straně, u oltáře před Domem. Jojada a jeho synové pak přivedli králova syna,
 11 vložili mu na hlavu korunu, dali mu opis smlouvy a prohlásili jej králem. Když ho pomazali, začali volat: „Ať žije král!“

12 Jak se všichni sbíhali a oslavovali krále, Atalia zaslechla hluk. Přišla
 13 za nimi do Hospodinova domu, a hle – u svého sloupu vedle vchodu stojí král s veliteli a trubači po boku! Všechen lid země se radoval, troubil
 na trubky a zpěváci a hudebníci vedli chvály. Atalia roztrhla své roucho a vykřikla: „Spiknutí! Spiknutí!“ Kněz Jojada za ní poslal setníky
 14 velící vojsku. Prikázal jim: „Odvedte ji mezi oddíly. Kdo bude s ní, toho popravte.“ (Kněz totiž nechtěl, aby byla zabita u Hospodinova domu.)
 15 Chopili se jí, a když prošla Koňskou bránou do královského paláce, zabili ji.

16 Jojada uzavřel se vším lidem a s králem smlouvu, že budou Hospodinův lid. Všichni pak vyrazili k Baalovu chrámu a zbořili ho. Rozbili
 17 jeho oltáře i sochy a Baalova kněze Matana zabili před těmi oltáři. Jojada pak svěřil dohled nad Hospodinovým domem kněžím a levitům,
 18 aby se podle Davidových pokynů s veselím a zpěvem starali o Hospodinův dům a přinášeli Hospodinu zápalné oběti, jak je psáno v Zákoně
 19 Mojžíšově. K branám Hospodinova domu postavil strážce, aby nemohl vstoupit nikdo jakkoli nečistý. Vzal setníky, hodnostáře i vůdce lidu
 20 a spolu se vším lidem země vedli krále z Hospodinova domu Horní bránou do královského paláce. Tam krále usadili na královský trůn. Všechen
 21 lid země se radoval a ve městě zavládl klid, protože Atalia byla popravena.

Joaš

1 **24** Joaš se stal králem v sedmi letech a kraloval v Jeruzalémě 40 let.
 2 Jeho matka se jmenovala Cibia a byla z Beer-šeby. Po celý Jojadův
 3 život Joaš dělal, co je v Hospodinových očích správné. Jojada mu našel dvě manželky a on s nimi měl syny a dcery.

Po nějaké době se Joaš rozhodl obnovit Hospodinův dům. Shromáždil tedy kněze a levity a řekl jim: „Rozejděte se do judských měst a vybírejte od celého Izraele každoroční obnos stříbra na opravu Domu našeho Boha. Pospěšte si s tím.“ Levité ale nespěchali. Král si tedy zavolal představeného Jojadu a otázal se: „Proč ses nepostaral, aby levité přinesli z Judska a z Jeruzaléma daň předepsanou Hospodinovým služebníkem Mojžíšem, totiž daň izraelského shromáždění pro Stan svědectví?“^{4a} (Stoupenci té hanebné Atalie totiž pronikli do Božího domu a ze všech posvátných předmětů Hospodinova domu nadělali baaly.)

Na králův rozkaz pak vyrobili truhlici, kterou postavili před bránu do Hospodinova domu. V Judsku i v Jeruzalémě dali provolat, ať všichni přinesou daň, kterou Boží služebník Mojžíš předepsal Izraeli na poušti. Všichni vůdcové i všechen lid ji pak s radostí přinášeli a házeli do truhly, až ji naplnili. Levité truhlici pravidelně odnášeli do královského úřadu, kde králův písař se zástupcem nejvyššího kněze zjistili množství stříbra. Když truhlici vyprázdnil, znovu ji odnesli a postavili na místo. Tak to dělali den co den a vybrali veliké množství stříbra. Král s Jojadou je předávali mistrům zodpovědným za práci na Hospodinově domě. Ti na obnovu Hospodinova domu najímali kameníky, tesaře spolu s kováři železa i bronzu, aby opravovali Hospodinův dům. Mistři byli pilní, takže jim dílo rostlo pod rukama. Obnovili Boží dům do původního stavu a ještě jej upevnili.

Po dokončení před krále a před Jojadu přinesli zbylé stříbro. Z něj nechal zhotovit vybavení Hospodinova domu: náčiní pro službu i pro oběti, nádobí a další předměty ze zlata a stříbra. Po celý Jojadův život se v Hospodinově domě konaly pravidelné oběti. Když Jojada zestárl a naplnil svůj čas, ve věku sto třiceti let zemřel. Pochovali jej ve Městě Davidově mezi králi, protože v Izraeli vykonal tolik dobrého pro Hospodina a jeho Dům.

Po Jojadově smrti přišli někdejší judští vůdcové a klaněli se králi. A král jim začal naslouchat. Tehdy opustili dům Hospodina, Boha svých otců, a začali sloužit Ašeřiným kůlům a modlám. Tímto proviněním si Juda i Jeruzalém zasloužil Boží hněv. Hospodin k nim posílal proroky, kteří jim svědčili, ať se navrátí k němu, ale oni neposlouchali.

Tenkrát sestoupil Boží Duch na Zachariáše, syna kněze Jojady. Ten se postavil před lid a prohlásil: „Tak praví Bůh: Proč přestupujete

21 Hospodinova přikázání? Neuspějete. Protože jste opustili Hospodina,
22 on opustí vás!“ Oni se ale proti němu spikli a na králův rozkaz ho na
nádvoří Hospodinova domu ukamenovali. Král Joaš nepamatoval na
oddanost, kterou mu prokazoval Zachariášův otec Jojada, a zavraždil
jeho syna. Ten, když umíral, řekl: „Hospodin to vidí a zúčtuje.“

23 Než se rok s rokem sešel, vytáhlo proti Joašovi aramejské vojsko.
Vtrhli do Judska i do Jeruzaléma a pobili všechny jejich velitele. Veške-
24 rou kořist odeslali damašskému králi. Aramejské vojsko sice přitáhlo
v malém počtu, ale Hospodin jim vydal do rukou vojsko mnohem větší,
protože Juda opustil Hospodina, Boha svých otců. Když Joaše jakse-
25 patří potrestali, odtáhli pryč a zanechali ho s mnoha zraněními. Tehdy
se jeho dvořané proti němu spikli, protože prolil krev syna kněze Joja-
dy, a zabili ho na lůžku. Když zemřel, pochovali ho ve Městě Davidově,
26 ale ne na královském pohřebišti. Spiklenci proti němu byli Zabab, syn
Amonky Šimeat, a Jehozabab, syn Moábky Šimrít.

27 O jeho synech, o mnoha proroctvích vznesených proti němu, i o pře-
stavbě Božího domu se píše ve Výkladu ke Knize králů. Na jeho místě
pak začal kralovat jeho syn Amaciáš.

Amaciáš

1 **25** Amaciáš se stal králem v pětadvaceti letech a kraloval v Jeruzalémě
29 let. Jeho matka se jmenovala Joadan a byla z Jeruzaléma.
2,3 Dělal, co je v Hospodinových očích správné, ale ne z celého srdce. Jak-
mile měl království pevně v moci, nechal popraviti ty své dvořany, kteří
4 zabili jeho královského otce. Jejich syny ale nepopravil, neboť v Knize
Mojžíšově, totiž v Zákoně, je psáno, že Hospodin přikázal: „Rodiče
nemohou platit životem za své děti ani děti za své rodiče. Každý zaplatí
životem za svůj vlastní hřích.“^a

5 Amaciáš shromáždil Judu, seřadil je podle otcovských rodů a celého
Judu i Benjamína přidělil velitelům tisíců a setnin. Sečetl všechny od
dvaceti let výše a zjistil, že má 300 000 bojeschopných mužů, vládnou-
6 cích kopím a štítem. Za sto talentů stříbra^b pak najal ještě 100 000 bojov-
7 níků z Izraele. Přišel však za ním Boží muž a řekl: „Králi, neber s sebou
8 izraelské vojsko. Bůh není s Izraelem, není s nikým z Efraima. Pokud
vytáhneš, můžeš si v boji vést jakkoli statečně, Bůh tě však před nepříte-
9 lem srazí. Bůh přece dokáže pomoci, ale i srazit!“ Amaciáš ale Božímu

muži namítli: „A co těch sto talentů, které jsem zaplatil za izraelské oddíly?“ Ten odpověděl: „Hospodin ti může dát mnohem víc.“ Amaciáš tedy propustil žoldnéře, kteří přišli z Efraima, aby se vrátili domů. Ti se tehdy na Judské velmi rozhněvali a vraceli domů plní vzteku. 10

Amaciáš sebral odvahu a odvedl vlastní vojsko do Solného údolí, kde pobil 10 000 obyvatel Seíru. Dalších 10 000 zajali judští vojáci živých a odvedli je na vrchol skály, odkud je svrhli dolů a všechny roztříštili. Žoldnéři, které Amaciáš nepustil se svým vojskem do války, mezitím napadali judská města od Samaří až po Bet-choron. Pobili v nich na tři tisíce obyvatel a pobrali spoustu kořisti. 11
12

Když se Amaciáš vrátil z vítězství nad Edomci, přinesl si s sebou seírské bůžky. Přijal je za své bohy, klaněl se jim a páčil jim kadidlo. Hospodin tehdy proti Amaciášovi vzplanul hněvem. Poslal k němu proroka, který mu řekl: „Proč uctíváš bohy, kteří nedokázali svůj národ vysvobodit z tvých rukou?“ Král mu na to odpověděl: „Že bychom tě ustanovili královským poradcem? Jestli ti je život milý, přestaň!“ Prorok tedy přestal mluvit, jen ještě dodal: „Vím, že Bůh si už s tebou poradil a zahladí tě, protože si vedeš svou a na mou radu nedbáš.“ 14
15

Judský král Amaciáš se poradil a vzkázal izraelskému králi Jehoášovi, synu Joachaze, syna Jehuova: „Pojďme se utkat!“ Izraelský král Jehoáš mu na to vzkázal: 17
18

„Jeden bodlák v Libanonu vzkázal cedru v Libanonu:

Dej svou dceru mému synu za ženu!

Jedno zvíře v Libanonu šlo okolo

a ten bodlák pošlapalo.

Říkáš si: Vida, porazil jsem Edoma! Srdce se ti dme chloubou. Raději ale zůstaň doma! Proč si říkáš o neštěstí? Chceš padnout a strhnout s sebou i Judu?“ 19

Amaciáš ale neposlechl, neboť Bůh se rozhodl, že Judu vydá do jejich rukou, protože uctívali edomské bohy. Izraelský král Jehoáš tedy vytáhl a utkal se s judským králem Amaciášem u judského Bet-šemeše. Juda byl Izraelem poražen a celé jeho vojsko se rozuteklo domů. Izraelský král Jehoáš zajal judského krále Amaciáše, syna Joašova, syna Achaziášova, u Bet-šemeše, odkud ho přivedl do Jeruzaléma. Od Efraimské brány až k Nárožní bráně proboural v jeruzalémských hradbách trhlinu dlouhou 20
21
22
23

24 na čtyři sta loktů. Pobral všechno zlato a stříbro i všechny nádoby, které
se našly v Hospodinově domě u Obed-edoma i v pokladnicích králov-
ského paláce. Potom se s rukojmími vrátil do Samarií.

25 Judský král Amaciáš, syn Joašův, žil po smrti izraelského krále Jehoše,
26 syna Joachazova, ještě patnáct let. Ostatní Amaciášovy skutky jsou od
27 počátku až do konce sepsány v Knize judských a izraelských králů. Od
dob, kdy Amaciáš přestal následovat Hospodina, proti němu v Jeruza-
lémě osnovali spiknutí. Utekl sice do Lachiše, ale i tam za ním poslali
28 vrahy, kteří ho zabili. Převezli ho na koni a pochovali jej ve Městě
Davidově k jeho předkům.

Uziáš

1 **26** Všechn judský lid pak vzal Uziáše,^e kterému bylo šestnáct let,
2 a prohlásili ho za krále na místě jeho otce Amaciáše. To on
vybudoval Eilat a vrátil ho Judovi poté, co Amaciáš spočinul u svých
3 předků. Uziáš se stal králem v šestnácti letech a kraloval v Jeruzalémě
4 52 let. Jeho matka se jmenovala Jecholia a byla z Jeruzaléma. Dělal, co
5 je správné v Hospodinových očích, přesně jako jeho otec Amaciáš. Hle-
dal Boha za dnů Zachariáše, který ho učil Boží bázni, a dokud jej
hledal, Bůh mu dopřával úspěch.

6 Vytáhl do boje proti Filistincům, zbořil hradby Gatu, Jabny i Ašdodu
7 a vystavěl v okolí Ašdodu i jinde na filistinském území města. Bůh mu
pomáhal proti Filistincům i proti Arabům žijícím v Gur-baalu a proti
8 Meunitům. Také Amonci odevzdávali Uziášovi daň a jeho jméno se roz-
9 neslo až k samému Egyptu, neboť velice rozšířil svůj vliv. V Jeruzalémě
Uziáš postavil a opevnil věže u Nárožní a Údolní brány a také na Baště.
10 Také na poušti postavil věže a vykopal mnoho nádrží, neboť měl množ-
ství stád v podhůří i v nížině, a zemědělce i vinaře na horách a kdekoli
se dalo něco pěstovat. Miloval totiž půdu.

11 Uziáš měl vycvičené vojsko, připravené k boji po jednotlivých oddílech,
sečtených kancléřem Jehielem a správcem Maaseiášem pod velením
12 Chananiáše, jednoho z královských vojevůdců. Vůdců otcovských rodů
13 bylo celkem 2 600 – samí hrdinové. Pod jejich velením bylo vojsko číta-
jící 307 500 mužů připravených vyjít králi na pomoc do boje proti nepříteli.
14 Uziáš celé vojsko vyzbrojil štíty, kopími, přilbami, pancíři, luky a praky
15 na vrhání kamenů. V Jeruzalémě vyrobil důmyslná zařízení k metání

střel a balvanů z věží a bašt. Jeho pověst se rozšířila do daleka, neboť zakoušel neobyčejnou pomoc, až získal značný vliv.

Když ale takto zesílil, k vlastní záhubě zpychl. Zradil Hospodina, svého Boha, a vstoupil dovnitř do chrámu Hospodinova, aby na kadidlovém oltáři páčil kadidlo. Kněz Azariáš a osmdesát statečných Hospodinových kněží tam šli za ním. Postavili se proti králi Uziášovi a řekli mu: „Uziáši, nenáleží ti pálit kadidlo Hospodinu. Pouze kněží, synové Áronovi, jsou posvěceni k jeho pálení. Opust' svatyni, neboť ses dopustil přestoupení. Takto slávu od Hospodina Boha nezískáš.“ Uziáš zuřil, kadidelnici připravenou k pálení kadidla stále v ruce. Zatímco spílal kněžím, na čele se mu před jejich zraky v Hospodinově domě u kadidlového oltáře vyrazilo malomocenství. Nejvyšší kněz Azariáš s ostatními kněžími se na něj podíval, a hle – na čele měl malomocenství! Spěšně ho odtud vyvedli, ba on sám spěchal ven kvůli tomu, jak jej Hospodin ranil.

Král Uziáš pak byl až do dne své smrti malomocný a jako takový bydlel v odděleném domě, protože byl vyloučen z Domu Hospodinova. Královský palác tehdy spravoval jeho syn Jotam, který také vládl lidu.

Ostatní Uziášovy skutky od počátku až do konce sepsal prorok Izaiáš, syn Amosův. Když Uziáš spočinul u svých předků, pochovali ho poblíž jeho otců na poli u královské hrobky. Řekli si totiž: „Byl přece malomocný!“ Na jeho místě pak kraloval jeho syn Jotam.

Jotam

27 Jotam se stal králem v pětadvaceti letech a kraloval v Jeruzalémě 16 let. Jeho matka se jmenovala Jeruša, dcera Cádokova. Dělal, co je správné v Hospodinových očích, přesně jako jeho otec Uziáš (na rozdíl od něj však nevstoupil dovnitř do Hospodinova chrámu). Lid ale i nadále jednal zvráceně.

To on postavil Horní bránu Hospodinova domu a odvedl hodně práce na hradbě Ofelu. Vybuďoval také města v judském pohoří a v lesích vystavěl pevnosti a věže. Bojoval s amonským králem a zvítězil. Amonci mu toho roku museli odvést 100 talentů stříbra, 10 000 korů pšenice a stejně tolik ječmene.“ Totéž mu odváděli i druhý a třetí rok. Tak Jotam upevnil svou moc, neboť žil důsledně před Hospodinem, svým Bohem.

7 Ostatní Jotamovy skutky i všechny jeho války a cesty jsou sepsány
8 v Knize izraelských a judských králů. Stal se králem v pětadvaceti le-
9 tech a kraloval v Jeruzalémě 16 let. Když pak Jotam spočinul u svých
předků, pochovali jej ve Městě Davidově. Na jeho místě pak kraloval
jeho syn Achaz.

Achaz

1 **28** Achaz se stal králem ve dvaceti letech a kraloval v Jeruzalémě
2 16 let. Nedělal však, co je v Hospodinových očích správné,
3 jako kdysi jeho otec David, ale řídil se způsoby izraelských králů. Nechal
4 dokonce odlít sochy baalů, sám páčil kadidlo v údolí Ben-hinom a vlastní
5 syny prováděl ohněm podle ohavných zvyklostí národů, které Hospi-
6 din vyhnal před syny Izraele. Obětoval a páčil kadidlo na všemožných
7 výsostech, návrších a pod kdejakým zeleným stromem.

8 Proto jej Hospodin, jeho Bůh, vydal do rukou aramejského krále.
9 Aramejci ho porazili, zajali mnoho zajatců a odvedli je do Damašku.
10 Také izraelskému králi byl vydán do rukou, a ten mu způsobil hroznou
11 porážku. Pekach, syn Remaliášův, pobil za jediný den 120 000 judských
12 mužů, samých udatných bojovníků, protože opustili Hospodina, Boha
13 svých otců. Efraimský bojovník Zichri zabil králova syna Maaseiáše,
správce paláce Azrikama i králova pobočníka Elkánu. Synové Izraele zajali
svým bratrům 200 000 žen a dětí a pobrali jim spoustu kořisti, kterou
si odnesli do Samaří.

9 Tam ale byl jeden Hospodinův prorok jménem Oded. Když se vojsko
10 vracelo do Samaří, vyšel jim naproti. „Hleďte,“ řekl jim. „Hospodin,
11 Bůh vašich otců, se hněval na Judu, a tak vám je vydal do rukou. Zuřivost,
12 s jakou jste je povraždili, však volá do nebe! A k tomu si ještě chce-
13 te zotročit judské a jeruzalémské děti jako své sluhy a služky? Copak
sami nemáte před Hospodinem, svým Bohem, žádný hřích? Proto mě
teď poslechněte a vraťte ty zajatce zpátky svým bratrům. Jinak proti
vám vzplane Hospodinův hněv!“

12 Tehdy povstali někteří efraimští vůdcové – Azariáš, syn Jochananův,
13 Berechiáš, syn Mešilemotův, Jezechiáš, syn Šalumův, a Amasa, syn Chad-
lajův – a vystoupili proti těm, kdo se vraceli z boje. „Nevedte sem ty
zajatce!“ řekli jim. „Chcete snad, abychom se provinili proti Hospi-
dinu, tak aby se naše hříchy a viny ještě rozmnožily? Už jsme se přece

provinili dost na to, aby na Izraeli spočíval Boží hněv!“ Vojáci se tedy před veliteli a celým shromážděním vzdali zajatců i kořisti. Jmenovitě ustanovení muži se pak zajatců ujali a z kořisti oblékli všechny nahé. Přidělili je a obuli, dali jim najíst a napít, ošetřili je, všechny vyčerpané naložili na osly a přivedli je k jejich bratrům do Palmového města Jericha. Potom se vrátili do Samaří.

V té době poslal král Achaz k asyrskému králi žádost o pomoc. Edomci totiž znovu přitáhli, zaútočili na Judu a odváděli zajatce. Do měst v podhůří a do judského Negevu navíc vpadli Filistinci a dobyli Bet-šemeš, Ajalon, Gederot, a také Socho, Timnu a Gimzo s jejich vesnicemi a usadili se tam. Tak Hospodin pokořil Judu kvůli izraelskému králi Achazovi, protože sváděl Judu na scestí a zcela zradil Hospodina. Asyrský král Tiglat-pileser sice k němu přitáhl, ale spíše ho sužoval, než aby ho posílil. Achaz vyplenil Hospodinův dům, královský palác i domy urozených, aby mohl obdarovat asyrského krále, ale nepomohlo mu to.

I během svého soužení zrazoval Hospodina čím dál víc. Takový byl král Achaz. Obětoval damašským bohům, kteří ho porazili, protože si myslel: „Aramejským králům pomáhají jejich bohové. Když jim budu obětovat, pomohou i mně.“ Jenomže oni ho jen sráželi, tak jako celý Izrael. Achaz také vzal náčiní Božího domu a okleštil jeho zařízení.^a Potom zamkl dveře Hospodinova domu a na kdejakém jeruzalémském nároží si zřídil oltáře. V každém z judských měst nadělal výsosti k pálení kadidla cizím bohům. Tak popouzel Hospodina, Boha svých otců.

Ostatní jeho skutky i všechny jeho způsoby jsou od počátku až do konce sepsány v Knize judských a izraelských králů. Když Achaz spočinul u svých předků, pochovali jej ve městě Jeruzalémě, ale na pohřebiště králů Izraele jej nevnesli. Na jeho místě pak kraloval jeho syn Ezechiáš.

Ezechiáš

29 Ezechiáš se stal králem v pětadvaceti letech a kraloval v Jeruzalémě 29 let. Jeho matka se jmenovala Abija, dcera Zachariášova. Dělal, co je v Hospodinových očích správné, přesně jako kdysi jeho otec David.

Už v prvním měsíci prvního roku své vlády otevřel dveře Hospodinova domu a opravil je. Přivedl kněze a levity a shromáždil je na východním

5 prostranství. „Slyšte mne, levité!“ oslovil je. „Posvěťte se a posvěťte
 6 Dům Hospodina, Boha svých otců. Vyneste ze svatyně všechno nečis-
 7 tělé! Naši otcové zradili Hospodina, našeho Boha, a páchali, co je v jeho
 8 očích zlé. Opustili ho, odvrátili svou tvář od Hospodinova příbytku
 9 a obrátili se k němu zády. Potom zavřeli dveře předsíně, pozhášeli lampy
 10 a už nezažehli kadidlo a nepřinesli zápalnou oběť ve svatyni Boha
 11 Izraele.

12 Proto na Judu a Jeruzalém dolehl Hospodinův hněv a on je dal za
 13 odstraňující příklad, k výstraže a výsměchu, jak to sami na vlastní oči
 14 vidíte. Hle, naši otcové proto padli mečem a naši synové, dcery a ženy
 15 jsou v zajetí. Teď jsem ale rozhodnut uzavřít s Hospodinem, Bohem
 16 Izraele, smlouvu, aby od nás odvrátil svůj planoucí hněv. Synové moji,
 17 neberte to nyní na lehkou váhu. Hospodin vás přece vyvolil, abyste
 18 stáli před ním a sloužili mu, abyste mu jakožto jeho služebníci pálili
 19 kadidlo.“

12 Tu povstali levité:

ze synů Kehatových Machat, syn Amasajův, a Joel, syn Azariášův;
 ze synů Merariho Kiš, syn Abdiho, i Azariáš, syn Jehalelela;
 ze synů Geršonových Joach, syn Zimův, a Eden, syn Joachův;
 13 ze synů Elicafanových Šimri a Jehiel;
 ze synů Asafových Zachariáš a Mataniáš;
 14 ze synů Hemanových Jechiel a Šimei;
 ze synů Jedutunových Šemaiáš a Uziel.

15 Ti shromáždili své bratry a posvětili se. Pak přišli, jak přikázal král,
 16 aby podle Hospodinových slov očistili Hospodinův dům. Kněží vešli
 dovnitř do Hospodinova domu, aby ho vyčistili. Veškerou nečistotu,
 kterou v Hospodinově chrámu našli, vynášeli na nádvoří Hospodinova
 domu, kde se toho chopili levité a odnášeli to za město k potoku Kidron.
 17 S posvěcováním začali hned prvního dne prvního měsíce. Osmého dne
 téhož měsíce postoupili do předsíně Hospodinova domu. Dalších osm
 dní posvěcovali Dům Hospodinův a šestnáctého dne prvního měsíce
 18 byli hotovi. Šli tedy za králem Ezechiášem a oznámili mu: „Vyčistili jsme
 celý Dům Hospodinův, zápalný oltář s veškerým náčiním i stůl předlo-
 19 žení s veškerým náčiním. Všechny nádoby, kterých se král Achaz během
 své vlády zrádně zbavil, jsme zhotovili a posvětili. Už jsou před Hos-
 podinovým oltářem.“

Ezechiáš hned ráno shromáždil městské hodnostáře a vydal se do Hospodinova domu. Za království, za svatyni a za Judu přivedli k oběti za hřích sedm býčků, sedm beranů, sedm jehňat a sedm kozlů. Kněží z Áronových synů přikázal, ať je obětují na Hospodinově oltáři. Poráželi tedy býčky a kněží chytali jejich krev a kropili s ní oltář. Když poráželi berany, kropili oltář jejich krví a když poráželi jehňata, kropili oltář jejich krví. Pak přivedli kozly k oběti za hřích před krále a před celé shromáždění, aby na ně vložili ruce. Kněží je potom porazili a jejich krví očistili oltář od hříchu. Tak vykonali smírcí obřady za Izrael; král totiž za celý Izrael nařídil obětovat zápaly i oběti za hřích.^a

Král postavil v Domě Hospodinově levity s činely, lyrami a citerami podle pokynů Davida, králova vidoucího Gáda a proroka Nátana (toto přikázání totiž přišlo od Hospodina skrze jeho proroky).^b Když se levité postavili na svá místa s Davidovými nástroji a kněží s trubkami, Ezechiáš nechal přinést na oltáři zápalnou oběť. Ve chvíli, kdy začala oběť, začalo se zpívat a troubit Hospodinu za doprovodu hudebních nástrojů izraelského krále Davida. Celé shromáždění se klanělo, zpěváci zpívali, trubači troubili a to vše trvalo, dokud zápalná oběť neskončila. Jakmile byla zápalná oběť dokonána, Ezechiáš i všichni přítomní poklekli a klaněli se. Ezechiáš a jeho hodnostáři uložili levitům, ať oslavují Hospodina písněmi Davida a vidoucího Asafa. Oslavovali ho s velikou radostí, padali na kolena a klaněli se mu.

Potom Ezechiáš promluvil: „Nyní jste zasvěceni kněžské službě Hospodinu. Přistupujte do Hospodinova domu s pokojnými a děkovnými oběťmi.“^c Shromáždění tedy přineslo dary k obětním hodům a děkovné oběti. Každý, kdo měl ochotné srdce, přinesl také zápalné oběti, jejichž počet činil 70 býčků, 100 beranů a 200 jehňat – to vše jako zápalná oběť Hospodinu. Jako oběť také zasvětili 600 býčků a 3 000 ovcí. Kněží ale bylo málo, takže to množství zvířat k zápalné oběti nestačili stahovat. Museli jim proto pomáhat jejich bratři levité, dokud to dílo nebylo hotové a dokud se nezasvětili další kněží (levité se totiž posvěcovali svědomitěji než kněží). Obětovalo se veliké množství zápalů a také tuku z pokojných obětí a úliteb doprovázejících zápalné oběti. Tak byla v Hospodinově domě obnovena bohoslužba. Ezechiáš i všechen lid se radovali z toho, co pro ně Bůh přichystal. Všechno se totiž seběhlo velmi nenadále.

1 **30** Potom Ezechiáš nechal rozhlásit po celém Izraeli a Judsku (na-
 2 psal totiž dopisy také do Efraima i Manasese), ať přijdou do
 3 Hospodinova domu v Jeruzalémě slavit Hospodinu, Bohu Izraele, Hod
 4 beránka. Král se totiž s hodnostáři a s celou jeruzalémskou obcí dohodl,
 5 že oslaví Hod beránka v druhém měsíci, protože ho nemohli uspořádat
 6 v patřičný čas,⁴ neboť ještě nebylo posvěceno dost kněží a lid se ještě
 7 neshromáždil do Jeruzaléma. Takové řešení se líbilo králi i celé obci.
 8 Proto rozhodli, že dají provolat po celém Izraeli od Beer-šeby až po
 9 Dan, ať přijdou do Jeruzaléma slavit Hospodinu, Bohu Izraele, Hod
 10 beránka. Dlouho jej totiž neslavili, jak je předepsáno.

11 Na králův rozkaz tedy do celého Izraele a Judy vyrazili poslové s tímto
 12 dopisem od krále a jeho hodnostářů:

13 „Synové Izraele, vraťte se k Hospodinu, Bohu Abrahama,
 14 Izáka a Izraele! On se pak vrátí k vám, pozůstatkům unik-
 15 lým z moci asyrských králů. Nebudte jako vaši otcové a bra-
 16 tři, kteří zradili Hospodina, Boha vašich otců, a ze kterých
 17 udělal odstrašující příklad, jak sami vidíte. Nebudte už tvr-
 18 došijní jako vaši otcové. Podejte ruku Hospodinu a pojdte
 19 do jeho svatyně, kterou posvětil navěky! Služte Hospodinu,
 20 svému Bohu, a on od vás odvrátí svůj planoucí hněv. Pokud
 21 se vrátíte k Hospodinu, vaši bratři a synové dojdou u svých
 22 věznilů slitování a vrátí se do této země. Hospodin, váš
 23 Bůh, je přece milostivý a soucitný. Pokud se k němu vrátíte,
 24 neodmítne vás!“

25 Poslové tedy procházeli celý kraj Efraim a Manases od města k městu
 26 až k Zabulon, ale byli jen k posměchu a pohrdání. Někteří z Ašera,
 27 Manasese a Zabulona se ale pokořili a přišli do Jeruzaléma. Na Judovi
 28 ovšem spočinula Boží ruka, aby jednomyslně splnili, co jim král a hod-
 29 nostáři podle Hospodinova slova přikázali. Do Jeruzaléma se shro-
 30 máždilo množství lidu, aby se ve druhém měsíci zúčastnili Slavnosti
 31 nekvašených chlebů. Celé to veliké množství nejdříve zbořilo jeruza-
 32 lémské oltáře, odstranili také všechny kadidlové oltářičky a naházeli je
 33 do potoka Kidron.

34 Čtrnáctý den druhého měsíce porazili velikonočního beránka. Kně-
 35 ží a levité se zastyděl, posvětili se a přinesli do Hospodinova domu

zápalné oběti. Zaujali svá místa, jak jim to určoval Zákon Božího muže Mojžíše. Kněží kropili oltář krví, kterou jim levité podávali. Mnozí ve shromáždění však nebyli posvěceni. Za všechny nečisté proto zabíjeli jejich velikonoční beránky levité, aby je posvětili Hospodinu. Mnozí z Efraima, Manasese, Isachara i Zabulona se neočistili, ale přesto jedli velikonočního beránka, ačkoli to nebylo podle předpisů. Ezechiáš se totiž za ně modlil: „Kéž dobrotivý Hospodin očistí každého, kdo se v srdci rozhodl hledat Boha – Hospodina, Boha svých otců – ačkoli nejsou čistí podle předpisů svatyně.“ Hospodin pak Ezechiáše vyslyšel a lid uzdravil.

Synové Izraele shromáždění v Jeruzalémě pak s velikou radostí slavili sedmidenní Slavnost nekvašených chlebů. Kněží a levité každý den chválili Hospodina zvučnými nástroji zasvěcenými Hospodinu. Ezechiáš také ocenil svědomitost, s jakou všichni levité výtečně sloužili Hospodinu. Po sedm dní jedli své určené podíly, přinášeli pokojné oběti a děkovali Hospodinu, Bohu svých otců.

Celé shromáždění se pak shodlo, že budou pokračovat ještě dalších sedm dní, a tak radostně slavili ještě sedm dní. Judský král Ezechiáš totiž shromáždění věnoval 1 000 býčků a 7 000 ovcí a koz. Hodnostáři pak věnovali 1 000 býčků a 10 000 ovcí a koz. Posvětilo se veliké množství kněží a celé shromáždění se radovalo: Juda s kněžími a levity společně se všemi příchozími z Izraele a se všemi cizinci, ať už dorazili z izraelské země anebo bydleli v Judsku. V Jeruzalémě zavládla nesmírná radost, neboť od dob izraelského krále Šalomouna, syna Davida, město nic podobného nezažilo. Kněží a levité nakonec vstali, aby lidu požehnali. Bůh je vyslyšel a jejich modlitba dosáhla nebe, jeho svatého příbytku.

31 Když to celé skončilo, všichni příchozí z Izraele se rozešli. Cestou v judských městech rozbíjeli posvátné sloupy, káceli Ašeřiny kůly a bourali výsosti a oltáře všude v Judovi a Benjamínovi, ale i v Efraimovi a Manasesovi, dokud je nevymýtili. Teprve pak se všichni Izraelci vrátili do svých měst, každý do svého kraje.

Ezechiáš rozdělil kněží a levity do oddílů, podle kterých pak všichni plnili své kněžské či levitské úkoly, ať už šlo o zápalné a pokojné oběti, o pomocné práce nebo o děkování a chvály v branách Hospodinova

3 tábora. Král oddělil část svého majetku jako příspěvek na zápalné oběti
 jak ranní, tak večerní a také o sobotách, novoluních a slavnostech, jak
 4 jsou předepsány v Zákoně Hospodinově.⁴ Obyvatelům Jeruzaléma při-
 kázal odevzdávat podíl kněžím a levitům, aby se mohli plně věnovat
 Hospodinovu zákonu.

5 Jakmile se ta zpráva rozšířila, synové Izraele začali přinášet množství
 prvotin z obilí, vína, oleje, medu a z veškeré úrody. Přinesli také štědrý
 6 desátek ze všech věcí; synové Izraele i Judy, kteří bydleli v judských
 městech, totiž přinesli desátek z ovcí, koz a býčků. Přinášeli také de-
 sátky ze své úrody, které zasvětili Hospodinu, svému Bohu, a vršili je
 7 na hromady. Tyto hromady začali vršit ve třetím měsíci a skončili až
 8 v sedmém měsíci. Když přišel Ezechiáš se svými hodnostáři a viděli ty
 9 hromady, dobrořečili Hospodinu i jeho lidu Izraeli. Ezechiáš se na ty hro-
 10 mady vyptával kněží a levitů. Nejvyšší kněz Azariáš z domu Cádokova
 mu odpověděl: „Od chvíle, kdy lidé začali do Hospodinova domu při-
 nášet příspěvky, máme jídla do sytosti a ještě hodně zbývá. Hospodin
 požehnal svému lidu tak, že ještě tolik přebývá.“

11 Ezechiáš proto nechal v Hospodinově domě zřídít komory. Když je
 12 připravili, svědomitě do nich snesli příspěvky, desátky a zasvěcené dary.
 Dohledem nad nimi byl pověřen levita Konaniáš a jeho zástupcem byl
 13 jeho bratr Šimei. Podle rozhodnutí krále Ezechiáše a představeného
 Božího domu Azariáše pak Konaniáš a jeho bratr Šimei k sobě přibrali
 úředníky Jechiela, Azaziáše, Nachata, Asaela, Jerimota, Jozabada, Eliela,
 Jismachiáše, Machata a Benaiáše.

14 Dobrovolné dary Bohu byly svěřeny Koremu, synu Jimnovu, stráž-
 němu Východní brány. Ten měl vydávat Hospodinovy příděly a svato-
 15 svaté věci. V kněžských městech měl pomocníky Edena, Minjamina,
 Ješuu, Šemaiáše, Amariáše a Šechaniáše, kteří svědomitě rozdělovali
 16 příděly bratřím v jednotlivých kněžských směnách, mladým stejně jako
 starým. Rozdělovali je všem mužům od tří let výše, kteří byli uvedeni
 ve jmenných seznamech – všem, kteří přicházeli do Hospodinova domu
 za každodenními povinnostmi podle druhu práce, služebního zařazení
 17 a směny. Rozdělovali příděly kněžím, kteří byli uvedeni v seznamech
 podle svých otcovských rodů, a také levitům od dvaceti let výše podle
 18 jejich služebního zařazení a směny. Rodové seznamy zahrnovaly celé
 rodiny – manželky, nemluvňata, syny i dcery, celé to množství. Ti všichni

se museli svědomitě posvěcovat, aby byli svatí. Výše uvedení muži v každém městě rozdělovali přídělky kněžím ze synů Áronových, žijícím na obecní půdě na předměstích. Přidělovali je každému knězi mužského pohlaví a každému levitovi, uvedenému na jejich rodovém seznamu. 19

Tak to Ezechiáš zařídil po celém Judsku. Jednal dobře, správně a věrně před Hospodinem, svým Bohem. Ve všem, co si předsevzal, ať už šlo o Boží dům nebo o Zákon a přikázání, hledal svého Boha a věnoval se tomu celým srdcem. Proto se mu dařilo. 20 21

32 Po všem, co Ezechiáš tak věrně vykonal, přitáhl do Judska asyrský král Senacherib a oblehl opevněná města, která chtěl dobýt. Když Ezechiáš viděl, že se blíží Senacherib a že je rozhodnut napadnout Jeruzalém, svolal poradu svých hodnostářů a velitelů. Navrhl, ať se zasypou vodní prameny mimo město, a oni ho podpořili. Sešla se spousta lidí, takže zasypali všechny prameny i potok protékající zemí. Říkali si: „Proč by měli asyrští králové, až přijdou, najít tolik vody?“ 1 2 3 4

Ezechiáš pak se vši rozhodností opravil všechna pobořená místa v městské hradbě, postavil na ní věže a přidal ještě vnější hradbu. Opravil také terasu Milo ve Městě Davidově a vyrobil množství zbraní a štítů. Lid svěřil pod správu vojenských velitelů. Shromáždil je k sobě na prostranství u městské brány a povzbuzoval je: „Budte silní a stateční! Nebojte se ani se nelekejte asyrského krále ani té spousty, která táhne s ním. S námi je někdo větší nežli s ním! S ním je jenom lidská síla, ale s námi je Hospodin, náš Bůh, připravený nám pomáhat a vést náš boj.“ A lid se na ta slova judského krále Ezechiáše spolehl. 5 6 7 8

Když potom asyrský král Senacherib s celou svou armádou dobýval Lachiš, vyslal do Jeruzaléma své služebníky se zprávou pro judského krále Ezechiáše a pro všechny judský lid v Jeruzalémě: 9

„Tak praví Senacherib, král Asýrie: ‚V co to doufáte, že zůstáváte obleženi v Jeruzalémě? Když Ezechiáš tvrdí: ‚Hospodin, náš Bůh, nás vysvobodí z rukou asyrského krále,‘ myslíte, že vás nepodvádí? Vede vás na smrt hladem a žízní! Mluví snad Ezechiáš o tom bohu, jehož výsosti a oltáře sám odstranil? Judovi a Jeruzalému pak nařídil: ‚Před jediným oltářem se budete klanět a na něm pálit oběti!‘ 10 11 12

13 To nevíte, co jsem provedl já i moji otcové všem okolním
 14 národům? Dokázali snad jejich bohové vysvobodit své země
 z mých rukou? Kdo z bohů těch národů, které moji otcové
 15 vyhladili, dokázal vysvobodit svůj lid z mých rukou? Jak by
 tedy váš bůh mohl z mých rukou vysvobodit vás? Nenechte
 se od Ezechiáše klamat a podvádět! Nevěřte mu! Žádný bůh
 žádného národa ani království nedokázal vysvobodit svůj lid
 z mé ruky ani z rukou mých otců. Ani váš bůh nemůže z mé
 ruky vysvobodit vás!“

16 Jeho služebníci vedli proti Hospodinu Bohu a proti jeho služebníku
 17 Ezechiášovi ještě další řeči. Senacherib psal dopisy, jimiž haněl Hos-
 podina, Boha Izraele. Říkal o něm: „Jako bohové okolních národů ne-
 vysvobodili svůj lid z mé ruky, tak svůj lid z mé ruky nevysvobodí ani
 18 Bůh Ezechiášův!“ Hlasitě křičeli v hebrejštině na jeruzalémský lid na
 19 hradbách, aby je zastrašili a vyděsili, aby pak mohli dobýt město. Mlu-
 vili o jeruzalémském Bohu jako o bozích okolních národů, vyrobených
 lidskýma rukama.

20 Král Ezechiáš a prorok Izaiáš, syn Amosův, se za to modlili a volali
 21 k nebi. Hospodin tehdy poslal svého anděla a ten pobil všechny bojov-
 níky, velitele i vojevůdce v táboře asyrského krále. Ten pak odtáhl do
 své země s ostudou. Když vešel do chrámu svého boha, jeho vlastní
 22 synové ho tam srazili mečem. Tak Hospodin Ezechiáše i obyvatele Jeru-
 zaléma zachránil z rukou asyrského krále Senacheriba i z rukou všech
 23 ostatních a dal jim odpočinutí ze všech stran. Mnozí přinášeli do Jeru-
 zaléma dary Hospodinu a vzácné počty judskému králi Ezechiášovi,
 protože po tom všem stoupl v očích všech národů.

24 V té době Ezechiáš na smrt onemocněl. Modlil se ale k Hospodinu
 25 a ten k němu promluvil a udělal pro něj zázrak.^a Ezechiáš však nebyl
 vděčný za prokázané dobrodiní a zpychl. Tak vzbudil proti sobě i proti
 26 Judovi a Jeruzalému Boží hněv. Potom se však Ezechiáš z té pýchy kál,
 stejně jako obyvatelé Jeruzaléma, a tak je za Ezechiášových dnů Boží
 hněv nestihl.

27 Ezechiáš měl ohromné bohatství a slávu. Nashromáždil poklady stří-
 bra, zlata, drahokamů i vzácného koření, štítů a všemožných klenotů.
 28 Měl sklady obilí, vína i oleje, chlévy pro všemožný dobytek a ohrady

pro stáda. Vystavěl si města a získal velká stáda bravu i skotu, protože ho Bůh obdařil nesmírným bohatstvím. Právě Ezechiáš dal zasypat horní ústí pramene Gíchon a svedl jej dolů k západní straně Města Davidova. Ezechiášovi se dařilo všechno, co dělal. 29 30

Když pak ale za ním babylonští vládcové vypravili posly, aby se vyptali na ten zázrak, který se v zemi odehrál, Bůh ho v té zkoušce nechal, aby se poznalo, co všechno má v srdci. 31

Ostatní Ezechiášovy skutky i jeho oddanost jsou popsány ve Vidění proroka Izaiáše, syna Amosova, které je součástí Knihy judských a izraelských králů. Když Ezechiáš spočinul u svých předků, pochovali ho v horní části pohřebiště synů Davidových. Celý Juda a všichni obyvatelé Jeruzaléma mu při jeho úmrtí vzdali čest. Na jeho místě pak kraloval jeho syn Menaše. 32 33

Menaše

33 Menaše se stal králem ve dvanácti letech a kraloval v Jeruzalémě 55 let. Páchal, co je v Hospodinových očích zlé, a řídil se ohavnými zvyklostmi národů, které Hospodin vyhnal před syny Izraele. Znovu vystavěl výsosti, které zbořil jeho otec Ezechiáš. Postavil také oltáře baalům a vztyčil Ašeřiny kůly. Klaněl se všem nebeským zástupům a sloužil jim. Nastavěl oltáře v Hospodinově domě, o kterém Hospodin prohlásil: „Mé jméno bude v Jeruzalémě navěky.“^a Na obou nádvořích Hospodinova domu nastavěl oltáře všem nebeským zástupům. 1 2 3 4 5

Dokonce prováděl vlastní syny ohněm v údolí Ben-hinom. Věštil, čaroval, kouzlil, zabýval se jasnovidectvím a vyvolával mrtvé. Napáchal v Hospodinových očích spoustu zla a popouzel ho k hněvu. Nechal vyrobit modlářskou sochu a vztyčil ji v Božím domě, o kterém Hospodin Davidovi a jeho synu Šalomounovi řekl: „V tomto Domě, v Jeruzalémě, dám navždy spočinout svému jménu. Bude-li Izrael pečlivě dodržovat všechna přikázání, Zákon, ustanovení a předpisy, jež jsem jim vydal skrze Mojžíše, nikdy nedopustím, aby museli prchat ze země, kterou jsem dal jejich otcům.“^b 6 7 8

Menaše ale Judu a obyvatele Jeruzaléma svedl, aby prováděli ještě horší věci než národy, které Hospodin před syny Izraele vyhubil. Hospodin k Menašemu a jeho lidu mluvil, ale oni si ho nevsímalí. Proto na 9 10 11

ně Hospodin přivedl armádu asyrského krále, jejíž velitelé Menašeho zajali. Vrazili mu do nosu hák, spoutali ho bronzovými řetězy a odvedli do Babylonu. Tam pak ve své úzkosti prosil Hospodina, svého Boha, o milost. Velice se pokořil před Bohem svých otců a modlil se k němu, takže se Hospodin nechal pohnout a vyslyšel jeho prosbu. Přivedl ho zpátky do Jeruzaléma a nechal ho znovu kralovat. Tak Menaše poznal, že jen Hospodin je Bůh.

Poté obnovil vnější hradbu Města Davidova západně od pramene Gíchon podél potoka až ke vchodu do Rybné brány a kolem Ofelu. Také ji o hodně zvýšil. Po všech opevněných městech v Judsku rozmístil vojenské velitele. Z Hospodinova domu odstranil cizí bohy a modly. Všechny oltáře, které předtím nastavěl na Chrámové hoře v Jeruzalémě, vyházel na skládku za městem. Opravil Hospodinův oltář a obětoval na něm pokojné a děkovné oběti a řekl Judovi, ať slouží Hospodinu, Bohu Izraele. Lid ovšem nadále obětoval na výsostech, i když pouze Hospodinu, svému Bohu.

Ostatní Menašeho skutky, jeho modlitba k Bohu, slova vidoucích, kteří k němu mluvili ve jménu Hospodina, Boha Izraele, to vše je uvedeno ve Skutcích izraelských králů. Jeho modlitba, která pohnula Hospodina, a také všechny jeho hříchy a zrady, stejně jako místa, kde předtím, než se ponížil, vystavěl výsosti a vztyčil Ašeřiny kůly – to vše je zapsáno ve Slovech Chozajových. Když Menaše spočinul u svých předků, pochovali jej v jeho domě. Na jeho místě pak začal kralovat jeho syn Amon.

Amon

Amon se stal králem ve dvaadvaceti letech a kraloval v Jeruzalémě 2 roky. I on páchal, co je v Hospodinových očích zlé, tak jako jeho otec Menaše. Amon obětoval všem modlám, které vyrobil jeho otec Menaše, a sloužil jim. Neponížil se však před Hospodinem jako kdysi jeho otec, ale hřešil ještě mnohem víc. Jeho dvořané se proti němu spikli a zabili ho v jeho vlastním domě. Lid země ale všechny spiklence proti králi Amonovi pobil a na jeho místě prohlásili za krále jeho syna Jošiáše.

Jošiáš

34 Jošiáš se stal králem v osmi letech a kraloval v Jeruzalémě 31 let. 1
 Dělal, co je v Hospodinových očích správné. Chodil po cestách 2
 svého otce Davida a neuchýlil se napravo ani nalevo.

V osmém roce své vlády, ještě jako mladík, začal hledat Boha svého 3
 otce Davida. Ve dvanáctém roce začal očišťovat Judsko a Jeruzalém od 4
 výsostí, Ašeřiných kůlů, model a odlitků. Pod jeho dohledem se bořily 4
 oltáře baalů a kadidlové oltářičky nad nimi rozsekal na třísky. Ašeřiny 4
 kůly, sochy a odlitky rozdrtil a rozházel po hrobech jejich uctívačů 5,6
 a kosti kněží spálil na jejich oltářích. Tak očistil Judu i Jeruzalém. Do- 5,6
 konce i ve městech na území Manasese, Efraima i Šimeona až po Nef- 7
 talího bořil jejich chrámy porážel oltáře, rozdrtil Ašeřiny kůly a sochy 7
 a rozsekal kadidlové oltářičky po celé izraelské zemi. Potom se vrátil do 7
 Jeruzaléma.

V osmnáctém roce své vlády, poté co očistil zemi i Boží dům, pověřil 8
 Šafana, syna Acaliášova, se správcem města Maaseiášem, a kancléřem 8
 Joachem, synem Joachazovým, aby opravili Dům Hospodinův. Ti přišli 9
 za veleknězem Chilkiášem a předali mu stříbro, které levitští strážci 9
 prahu vybrali od Manasese, Efraima a od ostatních Izraelců, kteří je 9
 přinášeli do Božího domu spolu s Judou, Benjámínem a obyvateli Jeru- 10
 zaléma. Stříbro bylo svěřeno mistrům odpovědným za práci na Hospo- 10
 dinově domě, aby je vypláceli dělníkům pracujícím na opravě a obnově 11
 Hospodinova domu. Dávali je tesařům a stavitelům na nákup opraco- 11
 vaného kamene, trámů a stavebního dřeva na budovy, které judští krá- 12
 lové nechali zpustnout. Dělníci pracovali svědomitě. Dozor nad nimi 12
 konali Jachat a Abdiáš, levité ze synů Merariho, a Zachariáš a Mešulam 13
 ze synů Kehatových. Tito levité, sami znamenití hudebníci, měli na 13
 starosti nosiče a dozírali na veškeré dělníky všech řemesel (další levité 13
 byli písaři, další úředníci a další tvořili chrámovou stráž).

Když vynášeli stříbro věnované na Hospodinův dům, kněz Chilkiáš 14
 nalezl Knihu Hospodinova zákona vydaného skrze Mojžíše. Chilkiáš 15
 tedy ohlásil písaři Šafanovi: „Našel jsem v Hospodinově domě Knihu 15
 Zákona.“ Předal tu knihu Šafanovi a ten ji přinesl králi s touto zprávou: 16
 „Tví služebníci plní vše, co jim bylo uloženo. Stříbro uložené v Hos- 17
 podinově domě bylo vyplaceno mistrům i dělníkům na stavbě.“ Poté 18

písař Šafan králi ohlásil: „Kněz Chilkiáš mi dal jistou knihu,“ a začal z ní králi číst.

19,20 Jakmile král uslyšel slova Zákona, roztrhl své roucho a přikázal Chilkiášovi, Achikamovi, synu Šafanovu, Abdonovi, synu Míkovu, písaři Šafanovi a královskému služebníkovi Asaiášovi: „Jděte se za mne a za zbytek Izraele a Judy dotazovat Hospodina ohledně slov té nalezené knihy. Vždyť je na nás vylit nesmírný Hospodinův hněv! Ten vzplál proti nám, protože naši otcové neposlouchali Hospodinovo slovo a neřídili se vším, co je psáno v této knize.“

22 Chilkiáš pak s královými muži šel do jeruzalémského Nového města, kde bydlela prorokyně Chulda, žena Šaluma, syna Tokhatova, syna Chasry, strážce rouch. Když s ní o tom promluvili, odpověděla: „Takto praví Hospodin, Bůh Izraele: ‚Povězte muži, který vás ke mně poslal: Tak praví Hospodin – Hle, na toto místo i na jeho obyvatele dopustím neštěstí a všechna zlořečení zapsaná v knize, kterou judský král slyšel číst. Protože mě opustili, pálili kadidlo cizím bohům a popouzeli mě veškerým dílem svých rukou, bude na toto místo vylit můj neutuchající hněv!‘

26 Odpovězte judskému králi, který vás poslal dotazovat se Hospodina: 27 ‚Tak praví Hospodin, Bůh Izraele ohledně slov, která jsi slyšel: Když jsi uslyšel ta slova proti tomuto místu a jeho obyvatelům, nezatvrdil jsi své srdce, ale ponížil ses před Bohem; ponížil ses přede mnou, roztrhl jsi své roucho a plakals přede mnou. Proto jsem tě také vyslyšel, praví Hospodin. Hle, já tě připojím k tvým předkům a budeš uložen do hrobu v pokoji. Tvé oči nespatří nic z toho neštěstí, které na toto místo i jeho obyvatele dopustím.‘“ S touto zprávou se tedy vrátili ke králi.

29,30 Nato král nechal svolat všechny starší Judy a Jeruzaléma. Král vešel do Hospodinova domu a s ním celý Juda a obyvatelé Jeruzaléma, kněží, levité i všechen lid od největších po nejmenší. Král jim předčítal všechna slova Knihy smlouvy, nalezené v Domě Hospodinově. Potom se postavil ke sloupu a zavázal se před Hospodinem smlouvou, že bude celým srdcem i duší následovat Hospodina a poslouchat jeho příkazy, svědectví a ustanovení a plnit tak slova smlouvy, zapsaná v této knize. 31 Všechny, kdo byli v Jeruzalémě a v Benjamínovi, zavázal toutéž smlouvou, aby se obyvatelé Jeruzaléma řídili podle Boží smlouvy, kterou jim vydal Bůh jejich otců.

Jošiáš vymýtil všechny ohavnosti ze všech izraelských území. Každého, kdo žil v Izraeli, zavázal ke službě Hospodinu, jejich Bohu. Po celou dobu jeho vlády pak nepřestávali následovat Hospodina, Boha svých otců.

33

35 Jošiáš pak v Jeruzalémě slavil Hod beránka Hospodinu. Velikonočního beránka zabíjeli čtrnáctého dne prvního měsíce. Kněží svěřil jejich úkoly a povzbudil je ke službě v domě Hospodinově. Levitům zasvěceným Hospodinu, aby učili celý Izrael, řekl: „Složte Truhlu svatosti do Domu, který vystavěl izraelský král Šalomoun, syn Davidův. Teď už ji nenosite na svých ramenou, a tak se věnujte službě Hospodinu, svému Bohu, a jeho lidu Izraeli. Rozdělte se do oddílů po otcovských rodech, jak to předepsal izraelský král David a jeho syn Šalomoun.“ Postavte se ve svatyni tak, aby každému otcovskému rodu vašich bratří z lidu odpovídal rodový oddíl levitů. Posvěťte se, porážejte velikonoční beránky a připravujte je pro své bratry podle slova, jež Hospodin promluvil skrze Mojžíše.“

1

2

3

4

5

6

Král Jošiáš přítomným z lidu věnoval 30 000 beránků a kůzlat pro velikonoční hod a také 3 000 býčků – to vše z vlastního majetku. Také jeho hodnostáři štědře obdarovali lid, kněží i levity: Chilkiáš, Zachariáš a Jechiel, představení Božího domu, věnovali kněžím 2 600 velikonočních beránků a 300 býčků. Levitští předáci – Konaniáš se svými bratry Šemaiášem a Natanaelem a také Chašabiáš, Jehiel a Jozabad – věnovali levitům 5 000 velikonočních beránků a 500 býčků.

7

8

9

Když bylo vše připraveno k bohoslužbě, kněží zaujali svá místa, stejně jako levité ve svých oddílech podle králova rozkazu. Levité pak zabíjeli beránky a podávali krev kněžím, kteří s ní kropili oltář, zatímco levité stahovali zvířata. Oddělovali, co bylo určeno k zápalné oběti, a rozdávali to lidu rozdělenému podle otcovských rodů, aby obětovali Hospodinu, jak je předepsáno v Knize Mojžíšově. Takto naložili i s býčky. Beránky pekli na ohni, jak je předepsáno, ale zasvěcené části vařili v hrncích, kotlích a pánvích a ihned roznášeli mezi všechen lid. Teprve potom připravili hod i sobě a kněžím. Kněží, synové Áronovi, totiž obětovali zápal a tuk až do noci. Proto levité připravovali beránka nejen pro sebe, ale i pro kněží ze synů Áronových. Zpěváci, synové Asafovi, stáli na svých místech podle příkazu Davida, Asafa, Hémana a králova vidoucího

10

11

12

13

14

15

Jedutuna. Také strážní u každé jednotlivé brány nesměli opouštět službu, a tak jejich bratři levité připravovali beránka i pro ně.

16 Tak byla onoho dne na příkaz krále Jošiáše vykonána veškerá služba
 17 Hospodinu, a to slavením Hodu beránka a obětováním zápalů na Hos-
 18 podinově oltáři. Přítomní synové Izraele tenkrát slavili Hod beránka
 i sedmidenní Slavnost nekvašených chlebů. Takovýto Hod beránka se
 19 nekonal od dob proroka Samuela. Ani žádný z izraelských králů neslavil
 takový Hod beránka, jako uspořádal Jošiáš, kněží, levité, celý Juda
 spolu s přítomnými z Izraele a s obyvateli Jeruzaléma. Tento Hod beránka se slavil v osmnáctém roce Jošiášovy vlády.

20 Po tom, když Jošiáš dokončil obnovu Chrámu, vytáhl egyptský vládce
 21 Nekó do bitvy u Karkemiše na Eufratu. Jošiáš vytáhl proti němu, ale
 on za ním vyslal posly se vzkazem: „Já s tebou nic nemám, judský krá-
 li. Netáhnú dnes proti tobě, ale proti národu, se kterým válčím. A Bůh
 mi řekl, ať si pospíším. Bůh je se mnou, proto se mu nestav do cesty,
 22 aby tě nezničil!“ Jošiáš mu ale neustoupil. Převlékl se a šel s ním bojo-
 vat. Neposlechl Boží slovo v Nekóových ústech a vyrazil do bitvy na
 23 pláň Megido. Tam krále Jošiáše zasáhli lučištníci. „Odvezte mě!“ řekl
 24 Jošiáš svým mužům. „Jsem těžce raněn!“ Jeho muži jej tedy odnesli
 z vozu, naložili na jiný vůz a odvezli do Jeruzaléma. Zemřel a byl po-
 chován na pohřebišti svých otců a celý Juda i Jeruzalém Jošiáše oplaká-
 25 vával. Jeremiáš na něj složil žalozpěvy, jimiž až dodnes všichni zpěváci
 a pěvkyně truchlí nad Jošiášem, jak se v Izraeli stalo zvykem. Jsou zahr-
 nuty v Knize žalozpěvů.

26 Ostatní Jošiášovy skutky, jeho oddanost tomu, co je psáno v Hos-
 27 podinově Zákoně, a veškeré jeho počínání je od počátku až do konce
 popsáno v Knize izraelských a judských králů.

Joachaz

1 **36** Lid země vzal Jošiášova syna Joachaze a prohlásili ho v Jeruza-
 2 lémě za krále namísto jeho otce. Joachaz se stal králem ve
 3 třiatdvaceti letech a kraloval v Jeruzalémě 3 měsíce. Pak ho egyptský
 vládce v Jeruzalémě sesadil a uložil zemi povinný odvod sto talentů
 4 stříbra a talent zlata.^a Vládce Egypta ustanovil za krále nad Judou a Je-
 ruzalémem jeho bratra Eliakima, kterého přejmenoval na Joakima. Jeho
 bratra Joachaze dal Nekó odvléci do Egypta.

Joakim

Joakim se stal králem v pětadvaceti letech a kraloval v Jeruzalémě 11 let. Páchal, co je v očích Hospodina, jeho Boha, zlé. Přitáhl proti němu babylonský král Nabukadnezar, spoutal ho bronzovými řetězy a odvekl ho do Babylonu. Nabukadnezar odvezl do Babylonu také část vybavení Hospodinova domu a uložil je ve svém babylonském chrámu. Ostatní Joakimovy skutky i to, jaké ohavnosti páchal, a čím se provinil, to vše je sepsáno v Knize izraelských a judských králů. Na jeho místě pak kraloval jeho syn Joakin.

Joakin

Joakin se stal králem v osmnácti letech a kraloval v Jeruzalémě 3 měsíce a 10 dní. Páchal, co je v Hospodinových očích zlé. Na jaře ho pak dal král Nabukadnezar odvléct do Babylonu spolu s klenoty Hospodinova domu. Králem nad Judou a Jeruzalémem ustanovil jeho příbuzného Cidkiáše.

Cidkiáš

Cidkiáš se stal králem v jednadvaceti letech a kraloval v Jeruzalémě 11 let. Páchal, co je v očích Hospodina, jeho Boha, zlé a nepokořil se před Hospodinovým slovem v ústech proroka Jeremiáše. Nakonec se vzbouřil i proti králi Nabukadnezarovi, který ho před Bohem zavázal slibem věrnosti. Byl tvrdošíjný a zatvrzele se odmítal vrátit k Hospodinu, Bohu Izraele. Také všichni judští hodnostáři, kněží i lid vršili jednu zradu za druhou. Řídili se všemožnými pohanskými ohavnostmi a poskvřnili tak Hospodinův dům v Jeruzalémě, který on posvětil.

Hospodin, Bůh jejich otců, k nim stále posílal své posly. Posílal je zas a znovu, ze soucitu ke svému lidu a ke svému příbytku. Oni se však Božím poslům vysmívali a jejich slovy pohrdali. Z jeho proroků si tropili žerty, až Hospodin vzplál hněvem proti svému lidu tak, že už nebylo pomoci. Přivedl na ně chaldejského krále, který pobil jejich mladíky mečem přímo ve svatyni. Neušetřil mládence ani dívky, starce ani kmety; všichni mu padli do rukou. Všechno vybavení Božího domu, velké i malé předměty, poklady Hospodinova domu stejně jako poklady

19 krále a jeho velmožů, to vše bylo odvezeno do Babylonu. Boží dům
 20 vypálili, jeruzalémské hradby rozbořili, všechny paláce zapálili a všechny
 21 cennosti v nich zničili. Zbytek těch, kdo unikli meči, král odvedl do
 Babylonu, kde pak jemu a jeho synům otročili až do nástupu Perské
 říše. Tak se naplnilo Hospodinovo slovo, řečené ústy Jeremiáše. Země
 po celou dobu svého zpusťování konečně užívala svých sobot; odpo-
 čívala plných sedmdesát let.^b

Kýrův edikt

22 Prvního roku perského krále Kýra se Hospodinovo slovo řečené ústy
 Jeremiáše splnilo. Hospodin podnítil perského krále Kýra, aby po celé
 své říši dal rozhlásit slovem i písmem:

23 „Tak praví Kýros, král perský: Hospodin, Bůh nebes, jenž
 mi dal všechna království země, mi uložil, abych mu vystavěl
 dům v judském Jeruzalémě. Kdokoli mezi vámi patří k jeho
 lidu, Hospodin, jeho Bůh, buď s ním. Smíte odejít.“